

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 3

December 2005

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 3

December 2005

Budgetoversigt 3
December 2005

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Schultz Distribution
Herstedvang 4,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Henvendelse om publikationen
kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
1. kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: b:graphic
Foto: Søren Rønholt
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.500
Pris: 75 kr. inkl. moms
ISBN: 87-7856-758-0

Elektronisk publikation:

Produktion: Schultz
ISBN: 87-7856-759-9

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	5
2	Aftalerne om finansloven for 2006	9
2.1.	Aftaler om finansloven for 2006	10
2.2.	Forbedringer for førtidspensionister	11
2.3.	Forskning og innovation	14
2.4.	Uddannelse	17
2.5.	Sundhed og Kræftplan II	19
2.6.	Styrket indsats for de ældre	21
2.7.	Bedre vilkår for børnefamilierne	22
2.8.	Svage grupper	23
2.9.	Initiativer på arbejdsmarkedet	25
2.10.	Miljø og natur	26
2.11.	Sikre fødevarer	29
2.12.	Styrket indsats for erhvervslivet	29
2.13.	Forenkling af aktieavancebeskatningen	31
2.14.	Trafikaftalen	31
2.15.	Kultur	33
2.16.	Terror	35
2.17.	Kriminalforsorg	35
2.18.	Boligområdet	35
2.19.	Øvrige	36
2.20.	Finansiering	36
3	Statens finanser	39
3.1.	Oversigt over statens finanser	40
3.2.	Statens udgifter	42
3.3.	Statens indtægter	46
3.4.	Statens finansierungsbehov og gæld	52
3.5.	De statslige udgifters sammensætning i 2006	57
4	Offentlige finanser og finanspolitikken	61
4.1.	Offentlige finanser	62
4.2.	Finanspolitikken aktivitetvirkning	71
4.3.	Strukturel budgetsaldo	72
	Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2006	75
	Bilag 2. Offentlige finanser, 2004-2006	79

1. Indledning

Finansloven og økonomiaftalerne med kommuner og amter fra juni 2005 fastlægger de økonomisk politiske prioriteter i 2006.

Med finanslovaftalerne iværksættes en række nye større initiativer. Samtidig udmøntes afsatte reserver i 2006 samt en del af reserverne i de efterfølgende år fra finanslovforslaget for 2006. Hermed sikres en fortsat styrkelse af blandt andet forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri, vilkårene for børnefamilier, sygehuse og ældre samt natur og miljø, *jf. kapitel 2*.

Gennem omprioriteringer, udmøntning af reserver og udmøntning af det forudsatte vækstråderum er der truffet beslutning om nye initiativer for samlet set 5,85 mia. kr. i 2006 på det statslige og det kommunale område i aftalerne om finansloven for 2006.

På baggrund af den aktuelle vurdering af dansk økonomi, *jf. Økonomisk Redegørelse*, december 2005, og finansloven for 2006 forventes der fortsat store overskud på statens finanser og de offentlige finanser, *jf. kapitel 3 og 4*.

De foreliggende kommunale budgetter for 2006 afspejler overskridelser i forhold til aftalerne i juni 2005. I lyset heraf forbereder regeringen en række tiltag for at sikre, at det kommunale forbrug i 2006 bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget, *jf. nedenfor*.

Offentlige nøgletal i 2005 og 2006

På finansloven for 2006 budgetteres der med et overskud på statens DAU-saldo på knap 47½ mia. kr. mod et skønnet et overskud på ca. 68¼ mia. kr. i 2005, *jf. tabel 1.1*. For både 2005 og 2006 er der tale om en opjustering af DAU-overskuddet i forhold til *Budgetoversigt 2*, august 2005.

De markante overskud i 2005 og 2006 kan blandt andet henføres til betydelige indtægter fra pensionsafkastskatten i 2005 og Nordsø-aktiviteterne i 2005 og 2006, der indebærer en ekstraordinær styrkelse af statens indtægter, *jf. også nedenfor*. Desuden indebærer suspensionen af SP-bidraget, der er videreført i 2006 (og 2007), en forøgelse af DAU-saldoen i 2005 og 2006.

De skønnede overskud på DAU-saldoen er behæftet med usikkerhed som følge af stor følsomhed i Nordsø-indtægterne over for bevægelser i olieprisen og i pensionsafkastskatteprovenuet over for udviklingen på de finansielle markeder.

Korrigeret for de ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskat og Nordsø-indtægter samt øvrige engangsforhold mv. skønnes der en stigning i DAU-overskuddet fra godt 33½ mia. kr. i 2005 til ca. 39 mia. kr. i 2006. Det svarer til overskud på 2,2 pct. af BNP i 2005 og 2,4 pct. af BNP i 2006.

Tabel 1.1			
Offentlige nøgletal for 2004, 2005 og 2006			
	2004	2005	2006
DAU-saldo (mia. kr.)	27,7	68,2	47,4
DAU-saldo (pct. af BNP)	1,9	4,4	2,9
DAU-saldo ekskl. engangsforhold mv. (mia. kr.)	17,4	33,6	39,0
DAU-saldo ekskl. engangsforhold mv. (pct. af BNP)	1,2	2,2	2,4
Statens nettokassesaldo (mia. kr.)	23,6	64,1	37,6
Offentlig saldo ¹⁾ (mia. kr.)	24,8	51,3	36,4
Offentlig saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	1,7	3,3	2,3
Strukturel budgetsaldo ²⁾ (pct. af BNP)	0,8	1,6	1,3
Strukturel budgetsaldo korrigeret for suspension af SP-bidrag ²⁾ (pct. af BNP)	0,5	1,3	1,1
Finanseffekt (pct. af BNP)	0,9	0,0	-0,1
Realvækst i det offentlige forbrug (pct.)	2,0	0,6	0,3 ³⁾

1) Stat, amter, kommuner og sociale kasser og fonde (A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).
 2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturerens påvirkning af de offentlige finanser samt særlige forhold, der primært er afledt af udviklingen på de finansielle markeder.
 3) Baseret på finansloven og kommuneaftalerne for 2006 og det seneste skøn for medicinudgifterne.

Det faktiske DAU-overskud forventes imidlertid at være lavere i 2006 end i 2005. Dette skal ses i sammenhæng med et skønnet fald i de statslige indtægter fra 2005 til 2006 på godt 9 mia. kr. i kombination med en vækst i de statslige udgifter på ca. 11¾ mia. kr.

Reduktionen i de statslige indtægter fra 2005 til 2006 kan blandt andet henføres til, at der skønnes et lavere provenu fra pensionsafkastskatten i 2006 i forhold til det ekstraordinært store provenu i 2005. Væksten i de statslige udgifter kan navnlig henføres til stigende udgifter til sociale pensioner på ca. 5 mia. kr. samt en forøgelse af bloktilskuddet til kommuner og amter på ca. 6¾ mia. kr.

Statens nettokassesaldo, der har betydning for den umiddelbare statsgældsvirkning, skønnes til godt 64 mia. kr. i 2005 og godt 37½ mia. kr. i 2006. Nettokassesaldoskønnene er i begge år lavere end DAU-skønnene, hvilket blandt andet skyldes genudlån til de statsgaranterede selskaber.

Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til ca. 51¼ mia. kr. i 2005 og knap 36½ mia. kr. i 2006. Det første summariske skøn for de offentlige finanser i 2007 medfører et overskud på godt 35½ mia. kr. Dette skøn er rent beregningsteknisk baseret på, at finanspolitikken i 2007 i store træk følger linjen i den seneste mel-

lemfristede fremskrivning, jf. *Konvergensprogram for Danmark*, december 2005, herunder blandt andet en realvækst i det offentlige forbrug på ½ pct.

Overskuddet på den strukturelle budgetsaldo skønnes til godt 1¼ pct. af BNP i gennemsnit i årene 2004-2006 inkl. virkningen af suspensionen af SP-bidraget og ca. 1 pct. af BNP ekskl. virkningen af suspensionen af SP-bidraget. Overskuddet ligger dermed inden for det forudsatte målinterval om årlige overskud på ½-1½ pct. af BNP.

Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes til 0,6 pct. i 2005 eller 0,3 pct.enheder mere end skønnet i august. Det skønnede merforbrug i 2005 beror på en vurdering af kommunalt indberettede regnskabstal for 2005. I 2006 forudsættes realvæksten i det offentlige forbrug til 0,3 pct. svarende til en nedjustering på 0,2 pct.enheder i forhold til augustskønnet. Det skyldes opjusteringen af skønnet for det offentlige forbrug i 2005.

Bortset fra skønnede merudgifter til medicin er forbrugsskønnet for det kommunale område i 2006 baseret på aftalegrundlaget fra økonomiaftalerne for 2006 i juni 2005. Den kommunale budgetlægning i 2006 er derfor ikke lagt til grund for det offentlige forbrugsskøn i 2006.

De foreløbige kommunale budgetter for 2006 afspejler aftaleoverskridelser, og på den baggrund forbereder regeringen en række tiltag for at sikre, at det kommunale forbrug i 2006 bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget fra juni 2005. Det drejer sig blandt andet om, at kommuner og amter får mulighed for at revurdere budgetterne for 2006, at der sker en yderligere styrkelse af sammenlægnings- og forberedelsesudvalgenes kompetencer i forhold til de økonomiske dispositioner i 2006, at muligheden for at få lånedispensation til engangsudgifter i forbindelse med kommunalreformen genovervejes, og at der tilvejebringes mulighed for at reducere bloktilskuddene i 2006 i det omfang, de kommunale budgetter for 2006 ikke bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget fra juni 2005.

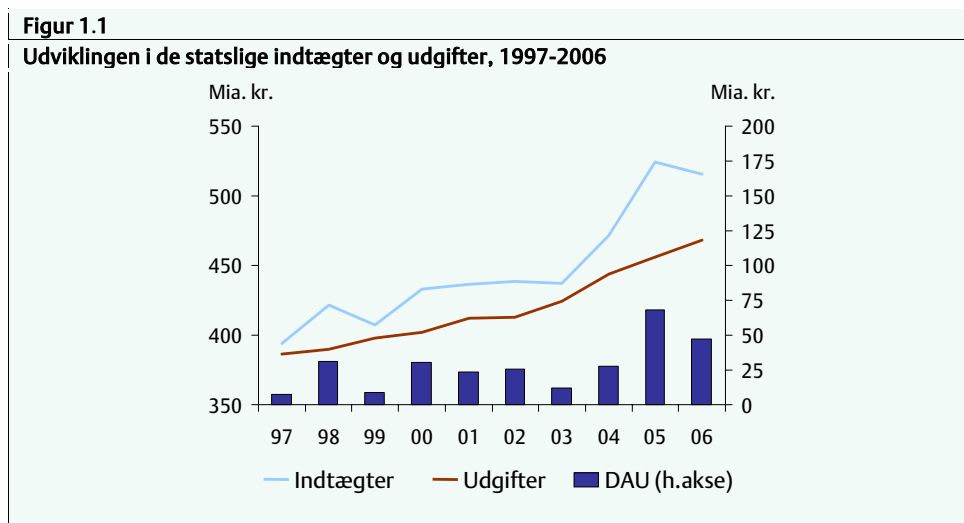
På det statslige område skønnes forbrugsudviklingen i 2005 og 2006 at ligge på linje med det forudsatte i august. Skønnet er baseret på en vurdering af de ministerielle rammerede gørelser for 2005 samt finansloven for 2006.

Med afsæt i de nye skøn for de offentlige finanser skønnes et neutralt aktivitetsbidrag fra finanspolitikken i 2005. I forhold til augustvurderingen er der tale om en opjustering af finanseffekten på 0,1 pct.-enhed, der primært kan henføres til opjusteringen af realvæksten i det offentlige forbrug i 2005. Forudsat kommunal aftaleoverholdelse i 2006 skønnes aktivitetsbidraget fra finanspolitikken at være omtrent neutralt i 2006. Den skønnede aktivitetsvirkning i 2006 er uændret i forhold til vurderingen i august.

Udviklingen i de statslige indtægter og udgifter 1997-2006

De markante overskud, der skønnes på statens finanser i 2005 og 2006, er navnlig trukket af de statslige indtægter, jf. figur 1.1. Merindtægterne kan blandt andet henføres til de volatile indtægtsposter, som indebærer en ekstraordinær styrkelse af statens indtægter i 2004-2006.

Statens indtægter i 2004-2006 er og forventes at være væsentligt større end indtægterne i de foregående år, hvilket blandt andet kan henføres til en gunstig udvikling i renter, aktiekurser, oliepris og dollarkurs.

Det må forventes, at statens indtægter fra de volatile indtægtsposter vil vende tilbage til et mere naturligt leje. Statens indtægter skønnes således også at blive lavere i 2006 end i 2005 om end fortsat på et højt niveau.

Selv, hvis de statslige indtægter forbliver på 2006-niveauet i de kommende år, vil overskuddet på de statslige finanser gradvist blive mindre. Dette skal ses i sammenhæng med den statslige udgiftsvækst.

Væksten i de statslige udgifter i de senere år følger blandt andet af udviklingen i bloktilskuddet til kommuner og amter, der er vokset med ca. 23 mia. kr. fra 2002 til 2006, jf. også *Budgetoversigt 2*, august 2005.

2. Aftalerne om finansloven for 2006

Resumé

- Finansloven for 2006 omfatter aftaler om forbedringer på en række højt prioriterede områder.
- Der er indgået aftale om forbedring for førtidspensionister for omkring 610 mio. kr. i 2006. Hovedparten af forbedringerne har form af skattefrie ydelser og forbedringerne svarer således til et udgiftsløft på ca. 1 mia. kr., hvis ydelserne havde været skattepligtige.
- Forskningsområdet styrkes med i alt ca. 600 mio. kr. i 2006, heraf knap 300 mio. kr. som led i aftalen om udmøntning af UMTS-provenuet 2006-2008.
- På uddannelsesområdet afsættes ca. 275 mio. kr. i 2006 primært målrettet folkeskolen og de videregående uddannelser, herunder flere timer i dansk og historie.
- Der er afsat i alt ca. 1,3 mia. kr. ekstra til ældre og sundhed, herunder til bedre og mere fleksibel hjemmehjælp, til initiativerne i kræftplan II samt til sundhedscentre.
- Der er afsat godt 600 mio. kr. i 2006 til nedsættelse af forældrebetalingen for dagpasning og bedre kvalitet i børnepasningen.
- Der er aftalt nye initiativer på miljøområdet for 215 mio. kr. i 2006 blandt andet i form af afgiftsfrigivelse for partikelfiltre på dieselmotorer, bedre energiuudnyttelse og mindre forurening samt en kemikaliehandlingsplan.
- Der er indgået aftale om at afsætte 150 mio. kr. i 2006 som led i en styrket indsats mod terror.
- Hertil kommer initiativer til sikring af blandt andet bedre dyrevelfærd, styrket indsats for erhvervslivet, forbedringer på kulturområdet, forenkling af aktieavancebeskatningen, bedre trafikafvikling samt initiativer i medfør af aftale om den fremtidige anvendelse af den almene sektors midler.
- Samlet set er der nye initiativer på FL2006 for i alt godt 5,85 mia. kr. som følge af FFL2006 og aftalerne om FL2006.

2.1 Aftaler om finansloven for 2006

På finanslovsforslaget for 2006 blev der med henblik på udmøntning af de fælles valgløfter i regeringsgrundlaget *Nye mål* reserveret i alt 24 mia. kr. af det forudsatte råderum på 30 mia. kr. frem til 2010.

Der er indgået i alt 11 delaftaler om finansloven for 2006. Delaftalerne er offentliggjort i publikationen *Aftaler om Finansloven for 2006*, november 2005. Med aftalerne iværksættes en række nye større initiativer. Samtidig udmøntes de afsatte reserver i 2006 samt en del af reserverne i de efterfølgende år fra finanslovsforslaget for 2006. Hermed sikres en fortsat styrkelse af forskning, uddannelse, innovation og iværksæteri, vilkårene for børnefamilierne, sygehuse og ældre samt natur og miljø.

Der gennemføres blandt andet forbedringer for førtidspensionister for 0,6 mia. kr. og afsættes en reserve til styrket indsats mod terror på 0,15 mia. kr. i 2006. Herudover gennemføres initiativer for svage grupper, en styrket indsats for erhvervslivet samt en lang række andre initiativer.

Gennem omprioriteringer, udmøntning af reserver og af det forudsatte vækstråderum er der truffet beslutning om nye initiativer for samlet set godt 5,85 mia. kr. i 2006 på det statslige og det kommunale område i aftalerne om finansloven for 2006, *jf. tabel 2.1*.

Hertil kommer den afsatte reserve på 0,2 mia. kr. i 2006 til statslige engangsudgifter i forbindelse med kommunalreformen, som modsvares af modgående bevillingsreduktioner i årene 2007-2010 afledt af de synergieffekter, der kan realiseres i den nye struktur.

Tabel 2.1	
Nye initiativer på FL2006	
	2006
Mia. kr.	
Førtidspension	0,61
Forskning	0,60
Uddannelse	0,27
Sundhed og kræftplan	0,82
Ældre	0,52
Børn	0,62
Satspulje	0,70
- heraf ældre	0,18
- heraf børn og unge	0,10
- heraf handicappede	0,04
- heraf misbrugere/narko	0,06
- heraf svage grupper på arbejdsmarkedet	0,08
- heraf integration	0,09
- heraf øvrige initiativer	0,16
Initiativer på arbejdsmarkedet	0,05
Natur og miljø	0,22
Sikre fødevarer	0,07
Styrket indsats for erhvervslivet	0,59
Forenkling af aktieavancebeskatning	0,09
Kultur	0,07
Trafik	0,28
Styrket indsats mod terror	0,15
Kriminalforsorg	0,05
Øvrige	0,17
I alt	5,85

De nye initiativer i 2006 gennemgås i de efterfølgende afsnit 2.2-2.20.

2.2 Forbedringer for førtidspensionister

Med finanslovaftalen for 2006 er der indgået en aftale om forbedringer af de økonomiske forhold for førtidspensionister under den gamle førtidspensionsordning.¹ Forbedringerne består af to elementer:

- En skattefri ekstra tillægsydelse til førtidspensionister med almindelig eller forhøjet almindelig førtidspension
- Ophævelse af regler om nedsat invaliditetsbeløb, erhvervsudygtighedsbeløb og invaliditetsydelse for gifte

Ændringerne træder i kraft fra 1. januar 2006 og indebærer en samlet merudgift på omkring 610 mio. kr. i 2006, *jf. tabel 2.2*. Hovedparten af forbedringerne har form af

¹ Personer under den gamle førtidspensionsordning har fået tilkendt eller påbegyndt sag om førtidspension for 1.1.2003.

skattefri ydelser, og forbedringerne svarer således til et udgiftsløft på ca. 1 mia. kr., hvis ydelserne havde været skattepligtige.

I alt vil godt 49.000 personer under den gamle førtidspensionsordning være omfattet af forbedringerne i 2006, *jf. tabel 2.2*. Heraf vil omkring 41.700 personer modtage den ekstra tillægsydelse, mens ca. 7.400 personer berøres af de ophævede særregler for ægtefæller i 2006.

Tabel 2.2**Ekstra tillægsydelse og ophævelse af særregler for ægtefæller, 2006**

	Modtagere	Forhøjelse	Udgift	Tilsvarende skattepligtig udgift ¹⁾
	Antal	Kr.	Mio. kr.	
Ekstra tillægsydelse	41.700	13.464 ²⁾	570	930
Ophævelse af særregler for ægtefæller	7.400	-	40	60
<i>Heraf</i>				
- invaliditetsbeløb	6.600	4.176	28	46
- erhvervsudygtighedsbeløb	800	10.776	8	8
- invaliditetsydelse	800	5.340	4	7
I alt	49.100	-	610	990

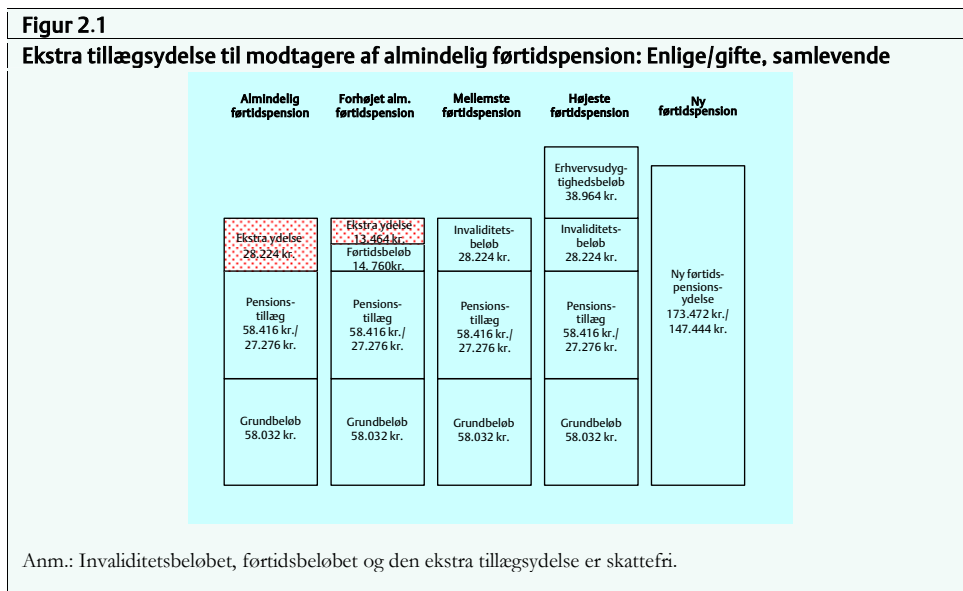
Anm.: Tallene er afrundede.

1) Tilsvarende udgiftsløft, hvis ydelserne havde været skattepligtige i stedet for skattefri.

2) For førtidspensionister uden førtidsbeløb forhøjes pensionsydelsen med i alt 28.224 kr.

Skattefri ekstra tillægsydelse

Førtidspensionister med almindelig og forhøjet almindelig førtidspension tildeles en ekstra tillægsydelse, der løfter deres samlede pensionsydelser til niveauet for mellemste førtidspension, *jf. figur 2.1*. Fremover vil der dermed reelt kun være to ydelsesniveauer på den gamle førtidspensionsordning mod de nuværende fire niveauer.

Den ekstra tillægsydelse er skattefri af hensyn til sammenligneligheden med pensionsydelse til førtidspensionister på mellemste førtidspension. Den ekstra tillægsydelse er uafhængig af supplerende indkomst og indgår ikke i beregningsgrundlaget for boligydelse, helbreds- og varmetillæg mv.

For personer på forhøjet almindelig førtidspension udgør den ekstra tillægsydelse 13.464 kr. årligt, hvilket svarer til forskellen mellem invaliditetsbeløbet og førtidsbeløbet i 2006. For personer på almindelig førtidspension udgør den ekstra tillægsydelse 28.224 kr. årligt, hvilket svarer til invaliditetsbeløbet.

Omkring 41.700 førtidspensionister forventes at modtage den ekstra tillægsydelse i 2006. Heraf er ca. 300 personer på almindelig førtidspension. De offentlige merudgifter som følge af den ekstra tillægsydelse skønnes at udgøre 570 mio. kr. i 2006, hvilket svarer til ca. 930 mio. kr. før skat.

Ophævelse af regler om nedsat invaliditetsbeløb, erhvervsudygtighedsbeløb og invaliditetsydelse for gifte

Efter de hidtil gældende regler nedsættes invaliditetsbeløbet, erhvervsudygtighedsbeløbet og invaliditetsydelsen for førtidspensionister, der er gift med en modtager af førtidspension eller invaliditetsydelse, som ligeledes har ret til disse beløb. Tilsvarende regler gælder ikke for samlevende pensionister. Disse regler bryder derfor med det generelle princip i pensionslovgivningen om, at der som udgangspunkt skal gælde samme regler for gifte og samlevende pensionister.

Ophævelsen af disse særregler for ægtefæller indebærer, at invaliditetsbeløb, erhvervsudygighedsbeløb og invaliditetsydelse til gifte fra 1.1.2006 udbetales med samme beløb som til samlevende eller enlige modtagere af disse ydelser.

For ægtefæller, hvor begge modtager invaliditetsydelse eller et invaliditetsbeløb, hæves invaliditetsbeløbet med 4.176 kr. til 28.224 kr., og invaliditetsydelsen hæves med 5.328 kr. til 28.404 kr. i 2006. For ægtefæller, hvor begge modtager et erhvervsudygighedsbeløb, hæves erhvervsudygighedsbeløbet med 10.776 kr. til 38.964 kr. i 2006.

Ophævelsen af særreglerne indebærer en ydelsesforhøjelse for omkring 7.400 personer i 2006. Hovedparten af de ydelser, der forhøjes, er skattefri. De offentlige merudgifter skønnes at udgøre 40 mio. kr. i 2006, hvilket svarer til ca. 60 mio. kr. før skat.

2.3 Forskning og innovation

I 2006 indskydes der yderligere 2 mia. kr. i Højteknologifonden, hvorefter der vil være indskudt 5 mia. kr. i alt. Opbygningen af fondens kapital fortsætter i de kommende år, således at fonden har en grundkapital på mindst 16 mia. kr. i 2012. Endvidere indskydes godt 0,6 mia. kr. i Finansieringsfonden for øgede uddelingsmuligheder fra Danmarks Grundforskningsfond, der blev oprettet på Finansloven for 2005. Herefter vil der være indskudt i alt godt 1,6 mia. kr. i denne fond, *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3		
Kapitalindskud i forskningsfondene		
	2005	2006
Mia. kr. (årets priser)		
Højteknologifonden	3,0	2,0
Finansieringsfonden vedr. grundforskning	1,0	0,6
I alt	4,0	2,6

På finanslovsforslaget for 2006 er der budgetteret med statslige forskningsudgifter på i alt ca. 10,7 mia. kr. om året i 2006-2009, *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4				
De statslige forskningsbevillinger				
	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Forskningsbevillinger i alt	10.652	10.703¹⁾	10.641¹⁾	10.667¹⁾
Heraf:				
<i>Afkast fra Højteknologifonden</i>	<i>200</i>	<i>280</i>	<i>360</i>	<i>440</i>
<i>Afkast fra Finansieringsfonden vedr. grundforskning</i>	<i>65</i>	<i>65</i>	<i>65</i>	<i>65</i>
<i>Forskningsreserve</i>	<i>175</i>	<i>175</i>	<i>175</i>	<i>175</i>
1)	Hertil kommer yderligere forskningsmidler fra reserven til globaliseringsinitiativer, som udmøntes senere.			

Når finansloven for 2006 er vedtaget, opgøres det endelige statslige forskningsbudget for 2006. Der forventes ikke væsentlige ændringer i forhold til niveauet på ca. 10,7 mia. kr.

For årene 2007-2009 udgør de foreløbigt afsatte statslige forskningsbevillinger ligeledes ca. 10,7 mia. kr. Hertil kommer yderligere midler fra reserven til globaliseringsinitiativer, som udmøntes senere. Regeringens mål er fortsat, at de samlede offentlige forskningsmidler vil udgøre 1 pct. af BNP i 2010.

Som følge af finanslovaftalen for 2006 er forskningsreserven nedsat fra 200 mio. kr. til 175 mio. kr. årligt, idet det er aftalt at anvende 25 mio. kr. årligt til grundforskning som følge af ovennævnte indskud i Finansieringsfonden. Tilskuddet til øgede uddelelser fra Danmarks Grundforskningsfond bliver herefter på 65 mio. kr. i alt om året. Det er aftalt at udmønte den resterende forskningsreserve i løbet af 2006.

Med aftalen om udmøntning af UMTS-provenuet 2006-2008 er der endvidere udmøntet 285 mio. kr. om året til forskning, informations- og kommunikationsteknologi samt innovation og videndeling. Provenuet hidrører fra auktionen over 3 G mobillicenserne, *jf. tabel 2.5*.

Tabel 2.5			
Udmøntning af UMTS-provenuet 2006-2008			
	2006	2007	2008
Mio. kr. (2006-priser)			
UMTS-reserven i alt	285,0	285,0	285,0
Forskning:	185,0	185,0	183,0
1. Det Strategiske Forskningsråd			
Sundhedsindsats mod udefra kommende påvirkninger, herunder forskning i antidoping	26,0	26,0	26,0
Biologisk produktion	26,0	26,0	26,0
Vand som ressource og element i naturens kredsløb	26,0	26,0	26,0
HotSpots inkl. nye produktionsformer	26,0	26,0	26,0
Vedvarende energi	10,5	12,5	12,5
2. Det Frie Forskningsråd	40,0	40,0	40,0
3. Dansk deltagelse i EU's forskningsprogrammer	13,0	13,0	13,0
4. Digitalisering af kulturarven	6,5	6,5	6,5
5. Polarforskning, yderligere støtte til			
Logistik/feltstationer (§19.55.05.31)	-	3,0	3,0
Arktisk forskning (§19.55.05.30)	-	6,0	4,0
6. Registerforskning	9,0	-	-
7. Ørsted	2,0	-	-
Informations- og kommunikationsteknologi:	45,0	45,0	45,0
8. Sammenhæng i offentlige IT-systemer, e-læring, e-business og styrket konkurrence mv.			
Innovation og videndeling:	55,0	55,0	57,0
9. Viden og vækst i virksomheder	10,0	10,0	12,0
10. Regional IT-satsning	30,0	30,0	30,0
11. Videnpiloter	15,0	15,0	15,0

I alt er der udmøntet 855 mio. kr. over tre år, der fordeler sig med 553 mio. kr. til forskning, 135 mio. kr. til informations- og kommunikationsteknologi og 167 mio. kr. til innovation og videndeling.

Med aftalerne om finansloven for 2006 vil der samlet set være ekstra knap 600 mio. kr. til nye forskningsinitiativer i 2006 samtidig med, at der udmøntes i alt 1.530 mio. kr. til forskning i de kommende år, *jf. tabel 2.6.*

	2006	2007	2008	2009	I alt
Mio. kr. (2006 priser)					
UMTS-aftale	285	285	285	-	855
Øget afkast fra forskningsfonde	125	125	125	125	500
Afsættelse af forskningsreserve	175	-	-	-	175
I alt	585	410	410	125	1.530

2.4 Uddannelse

Med finanslovaftalen for 2006 afsættes ca. 274 mio. kr. på uddannelsesområdet i 2006. Midlerne målrettes primært folkeskolen og de videregående uddannelser, *jf. tabel 2.7.*

Der er i 2006 afsat 67 mio. kr. til nye initiativer på folkeskoleområdet. Midlerne anvendes til en forøgelse af minimumstimetallet i dansk i 1.-3. klasse samt timetallet i historie i 4.-5. klasse, styrket evaluering i folkeskolen, efteruddannelse af lærere og skoleledere samt til en national handlingsplan for læsning. Herudover indgår det i *Aftale om finansloven for 2006*, at Statens Pædagogiske Forsøgscenter nedlægges med virkning fra 1. august 2007 med henblik på at målrette ressourcerne til kvalitetsudvikling i folkeskolen. Omprioriteringspotentialiet i forbindelse med nedlæggelsen skønnes at udgøre 7 mio. kr. fra 2008 og frem.

Det fremgår endvidere af finanslovaftalen, at der afsættes i alt 24 mio. kr. i 2006 til en styrkelse af forældreansvaret, præmiering af erhvervsskoler for oprettelse af ekstra praktikpladser samt særbevilling til erhvervsskoler med mange tosprogede elever i forlængelse af integrationsaftalen ”En ny chance til alle” fra juni 2005.

Til de videregående uddannelser afsættes der 165 mio. kr. årligt i perioden 2006-2009 til fortsat kvalitetsudvikling af de korte og mellemlange videregående uddannelser. I 2006 anvendes midlerne blandt andet til en konsolidering af indsatsen på institutionerne inden for områderne partnerskab med virksomheder og aftagere, lærernes kompetenceudvikling og til kvalitetsudvikling af uddannelserne. Desuden afsættes en reserve, som i 2006 udgør 3 mio. kr., til tilskud til Kaospilotuddannelsen².

Yderligere afsættes en pulje på ca. 14 mio. kr. årligt til nedsættelse af befodringsudgifterne for elever ved de frie grundskoler, ligesom der indføres et egentligt betalingsloft på 100 kr. pr. barn pr. måned og 175 kr. pr. familie pr. måned for elever ved de tyske mindretalsskoler. Det sker i sammenhæng med, at den nuværende befodrings-tilskudsordning for elever ved de frie grundskoler nedlægges med virkning fra skoleåret 2006/2007.

² Det er en forudsætning, at der indgås aftale om en faglig tilknytning af uddannelsen til Handelshøjskolen i Århus.

Tabel 2.7				
Uddannelsesinitiativer				
	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Folkeskolen samt læsning¹⁾	67	138	201	274
Flere timer i dansk og historie i folkeskolen	16	55	114	187
Evaluering i folkeskolen	10	4	7	7
Efteruddannelse af lærere og skoleledere i folkeskolen	25	50	50	50
National handlingsplan for læsning ²⁾	15	30	30	30
Integration og praktikpladser	24	10	10	10
Præmiering for oprettelse af praktikpladser	14	0	0	0
Styrket forældreinddragelse	5	5	5	5
Særbevilling til erhvervsskoler med mange tosprogede	5	5	5	5
Videregående uddannelser	168	170	170	170
Fremtidssikring af de videregående uddannelser	165	165	165	165
Kaospiloterne	3	5	5	5
Øvrige	16	16	16	16
Pulje og betalingsloft til nedsættelse af befodringsudgift ³⁾	16	16	16	16
Nye initiativer i alt ca.⁴⁾	274	334	397	470
1) Det indgår endvidere i finanslovaftalen, at Statens Pædagogiske Forsøgscenter nedlægges med virkning fra 1. august 2007 med henblik på at målrette ressourcerne til kvalitetsudvikling i folkeskolen. 2) Midlerne kan også medgå til finansiering af initiativer på andre uddannelsesområder end folkeskolen. 3) Puljen til nedsættelse af befodringsudgifterne for elever ved de frie grundskoler og betalingsloftet til nedsættelse af befodringsudgifterne for elever ved de tyske mindretalsskoler skal ses i relation til, at den nuværende befodringsstilskudsordning for elever ved de frie grundskoler nedlægges, <i>jf. tabel 2.8.</i> 4) Hertil kommer initiativer på uddannelsesområdet finansieret af satspuljen, <i>jf. afsnit 2.8.</i>				

Uddannelsesinitiativerne finansieres blandt andet ved ændringerne i befodringsstilskudsreglerne, harmonisering af tilskuddene til åben uddannelse på de mellemlange videregående uddannelser, tilpasning af bygningstaksterne på de korte og mellemlange videregående uddannelser, efterskoler, folkehøjskoler m.fl. samt omlægning af bonusordningen for elever i lønnet praktik, *jf. tabel 2.8.*

Tabel 2.8				
Finansiering af nye uddannelsesinitiativer				
	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Harmonisering - befordringstilskud ¹⁾	54	53	52	52
Harmonisering - åben uddannelse	43	43	41	40
Tilpasning af bygningstakster	21	58	58	58
Omlægning af bonusordningen	53	32	12	12
Opsparing, omstillingsreserver, rammeløft mv.	103	148	235	309
Finansiering i alt	274	334	397	470
1) Mindreudgift ved nedlæggelse af befordringstilskudsordningen for elever ved de frie grundskoler når der tages højde for, at der ikke sker en forhøjelse af rammen til friplads- og opholdsstøtte. Der oprettes en pulje til nedsættelse af befodringsudgifterne for elever ved de frie grundskoler og et betalingsloftet til nedsættelse af befodringsudgifterne for elever ved de tyske mindretalsskoler, jf. tabel 2.7. De samlede netmindreudgifter ved ændringerne udgør derfor ca. 38 mio. kr. i 2006.				

2.5 Sundhed og Kræftplan II

Med aftalerne om finansloven for 2006 styrkes sundhedsområdet med over 800 mio. kr., jf. tabel 2.9. Hertil kommer investeringer i apparatur på kræftområdet.

Tabel 2.9	
Styrkelse af indsatsen på sundhedsområdet i 2006	
	2006
Mio. kr.	
Sundhed og kræftplan II på FFL06	692
- Initiativer til forbedring af indsatsen på kræftområdet (Kræftplan II)	425
- Meraktivitet på sygehusområdet	112
- Øvrige initiativer, herunder videre-/efteruddannelse af læger og sygeplejersker	269
- Medicin	-114
Initiativer i forbindelse af aftalerne om finansloven	125
- Sundhedscentre	30
- Pandemiberedskab	10
- Forgiftningsrådgivning	4
- Forskning i slidgift	5
- Tilbud om gratis førstehjælpskurser til beboere på danske småøer	1
- Social- og sundhedspulje	75
Sundhedsområdet i alt	817

På finansloven for 2006 udmøntes Kræftplan II fra juni 2005, jf. nedenfor. Som led i aftalen om amternes økonomi for 2006 løftes endvidere den såkaldte meraktivitetspulje på finansloven med 100 mio. kr. i amterne svarende til 112 mio. kr. på landsplan. Dermed udgør puljen i 2006 i alt 1.402 mio. kr. Målet er at sikre en fortsat

gunstig udvikling i ventetiderne på sygehusområdet, såvel på det kirurgiske som det medicinske område.

Hertil udmøntes 269 mio. kr. i 2006 som led i aftalerne om amternes økonomi for 2006 til generelle forbedringer på sundhedsområdet, herunder til den lægelige videreuddannelse, styrkelse af sygeplejerskers efteruddannelse. Det er endvidere lagt til grund for aftalen med amterne, at medicinudgifterne i 2006 reduceres med 114 mio. kr. Blandt andet i lyset af den seneste udvikling i medicinpriserne er der usikkerhed om udviklingen i medicinudgifterne, *jf. også kapitel 4*.

Med aftalerne om finansloven afsættes der yderligere 30 mio. kr. i 2006 til forsøg med sundhedscentre, således at der i 2006 er afsat i alt 85 mio. kr. til forsøg med sundhedscentre, *jf. tabel 2.10*.

Tabel 2.10				
Midler til sundhedscentre og forebyggelse i kommunerne				
	2005	2006	2007	2008
Mio. kr. (2006-priser)				
Afsat på FL05 og FFL06	85	55	10	20
Aftale om finansloven for 2006	-	30	-	-
I alt	85	85	10	20

Indsatsen i forhold til sundhedscentrene skal ses i sammenhæng med øget kommunalt sundhedsansvar som følge af kommunalreformen. Der er i den forbindelse afsat 200 mio. kr. årligt fra 2007 til kommunernes nye opgaver inden for forebyggelse mv.

Med aftalerne om finansloven for 2006 afsættes der 4 mio. kr. til en åben forgiftningsrådgivning i 2006, som vil være på plads fra 2. halvår. Fra 2007 og frem afsættes årligt 8 mio. kr. til formålet. Fra 2006 og frem afsættes endvidere 10 mio. kr. årligt til en vaccinegaranti som led i styrkelsen af pandemiberedskabet. Styrkelsen indebærer tillige, at der i 2005 afsættes ekstra 58 mio. kr. til indkøb af antivirale midler.

Det er endvidere aftalt at styrke forskningen i slidgigt med 5 mio. kr. årligt fra 2006 til 2008 og at afsætte 1 mio. kr. til at give tilbud om gratis førstehjælpskurser til beboere på danske småøer.

Endvidere er der i 2006 afsat 75 mio. kr. til en social- og sundhedspulje. Udmøntningen af midlerne til initiativer på social- og sundhedsområderne skal aftales nærmere med Dansk Folkeparti.

Endelig anvendes over de næste 4 år 65 mio. kr. til den fortsatte drift og videreudvikling af den Personlige Elektroniske Medicinprofil. Derved gøres det muligt at styrke behandlingskvaliteten og reducere risikoen for fejlmedicinering for ikke mindst ældre

medicinske patienter. Den videre udvikling vil desuden lette kommunerne administrativt. Mindreudgiften herved forudsættes at udgøre 41,5 mio. kr. i 2006 og 166 mio. kr. årligt fra 2007, som forudsættes udmøntet ved DUT.

Kræftplan II omfatter konkrete initiativer i alle led af kræftsygdomsforløbet – fra opsporing til behandling og rehabilitering. I alt indebærer Kræftplan II, at der i 2006 afsættes godt 1 mia. kr. til en styrkelse af indsatsen på kræftområdet, heraf 600 mio. kr. som lånerammer til investeringer i strålekanoner og scannere, *jf. tabel 2.11*.

Tabel 2.11	
Initiativer i Kræftplan II, merbevillinger i 2006	
	2006
Mio. kr.	
Pulje til etablering af sundhedscentre	50
Pulje til tobaksforebyggelse	10
Fremskyndet indførelse af screening for brystkræft i hele landet	30
Styrkelse af lægers efteruddannelse	25
Ekstra midler til ny kræftmedicin	200
Partnerskab mellem Kræftens Bekæmpelse, KL og de centrale sundhedsmyndigheder om rehabiliteringsmetoder, vidensspredning mv.	20
Pulje til effektivisering af arbejdstilrettelæggelsen	50
Styrket klinisk kræftforskning	25
Yderligere midler til eksperimentel behandling i Danmark	15
I alt, eksklusive lånerammer	425
Låneramme til strategisk udskiftning af strålekanoner	300
Låneramme til målrettede investeringer i nye scannere	300
I alt, inklusive lånerammer	1.025

2.6 Styrket indsats for de ældre

Med finanslovaftalen for 2006 afsættes der i 2006 og frem 500 mio. kr. årligt på ældreområdet, som først og fremmest skal bruges til at skabe bedre og mere fleksibel hjemmehjælp i kommunerne.

Ud af de 500 mio. kr. til ældreområdet afsættes der 441 mio. kr. i 2006 til en ansøgningspulje, som skal bidrage til at skabe bedre og mere fleksibel hjemmehjælp for de ældre. Kommunerne kan søge om puljemidlerne under temaerne *øget aktivitet, digitalisering* eller *øget valgfrihed og fleksibilitet*. Puljens endelige størrelse og udmøntning fastlægges i forbindelse med finanslovforhandlingerne for 2007. Endvidere afsættes der 5 mio. kr. i 2006 til udvikling og kvalitetssikring af hjemmehjælpsområdet.

De resterende 54 mio. kr. afsættes til indførelsen af en plejeboligaranti, der skal sikre, at borgere, der er visiteret til plejehjem, højst skal vente to måneder på at få en

plads. Plejeboliggarantien indgår også som del af satspuljeaftalen for 2006, *jf. afsnit 2.8*, samt aftalen om den almene boligsektor, *jf. afsnit 2.18*.

Herudover afsættes der i 2006 yderligere 18 mio. kr. til varmetillæg til pensionister *jf. tabel 2.12*. Midlerne afsættes med henblik på at undgå, at pensionister i 2006 oplever store prisstigninger i varmeudgifterne som følge af stigende energipriser.

	2006	2007	2008	2009	I alt
Mio. kr. (2006-priser)					
Ansøgningspulje	441	-	-	-	441
Udvikling og kvalitetssikring	5	5	5	5	20
Plejhjemsgaranti	54	54	54	-	161
Ikke-udmøntede midler i 2007-2009	-	441	441	495	1.377
Varmetillæg	18	-	-	-	18
I alt	518	500	500	500	2.018

Dertil kommer initiativer for ældre som led i udmøntningen af satspuljen, *jf. afsnit 2.8*.

2.7 Bedre vilkår for børnefamilierne

Med aftalerne om finansloven for 2006 afsættes 722 mio. kr. i 2006 til nye og målrettede initiativer til forbedring af børns og børnefamiliers vilkår, *jf. tabel 2.13*.

	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Nedsættelse af forældrebetaling for dagpasning	521,1 ¹⁾	1.010,6	1.007,6	1.005,7
Bedre kvalitet i dagpasningen	100,0	100,0	100,0	100,0
I alt	622,1	1.110,6	1.107,6	1.105,7
Satspuljeinitiativer vedr. børn og unge	100,9	125,3	110,5	86,3
1) I 2006 afsættes 10 mio. kr. af den samlede kompensation til en ansøgningspulje målrettet kommuner med svagt beskatningsgrundlag og med tab større end 0,02 pct. af skattegrundlaget.				

I 2006 afsættes 521 mio. kr. til nedsættelse af forældrebetalingen for dagpasning. Pr. 1. januar 2006 sænkes den maksimale forældrebetaling for en plads i et dagtilbud for et barn *under* 3 år fra 33 til 25 pct. af udgifterne. Fra 2007 afsættes 1.010 mio. kr. til en yderligere nedsættelse af forældrebetalingen. Pr. 1. januar 2007 sænkes den mak-

simale forældrebetaling således for børn *fra* 3 år og til skolealderen fra 33 til 25 pct. af udgifterne.

Regeringen har reserveret 2 mia. kr. i perioden 2006-2009 til bedre kvalitet i børnepasningen. Heraf er der med aftalerne om finansloven for 2006 afsat en reserve på 100 mio. kr. årligt i perioden 2006-2009. Pengene skal anvendes til et kvalitetsløft i dagtilbud, herunder projekter der skal hjælpe udsatte børn. De resterende midler til bedre kvalitet i dagpasningen er i årene 2007-2009 afsat på en reserve til højt prioriterede områder på §35. Generelle reserver. Fordelingen af bevillingen i 2006-2009 er endnu ikke fastlagt.

Endelig afsættes som led i aftale om udmøntning af satspuljen for 2006 100,9 mio. kr. i 2006 og i alt 423 mio. kr. i perioden 2006-2009 til initiativer, der skal forbedre tilværelsen for udsatte børn og unge, *jf. afsnit 2.8*.

2.8 Svage grupper

Formålet med satspuljen er at forbedre vilkårene for svage grupper og overførselsmodtagere. Der er med satspuljeaftalen for 2006 afsat i alt knap 2,7 mia. kr. over de næste fire år til en række forskellige initiativer, heraf godt 695 mio. kr. i 2006.

Derudover er der i forbindelse med finanslovaftalen for 2006 aftalt at oprette en social- og sundhedspulje på 75 mio. kr. i 2006, *jf. afsnit 2.6*.

Satspuljeaftalen

Satspuljeaftalen medfører bedre vilkår for ældre. Herudover er der afsat midler til bedre forhold for udsatte børn og unge. Endvidere iværksættes der med aftalen initiativer for handicappede, ligesom der sættes yderligere fokus på stofmisbrugsproblemerne. Endeligt gennemføres der med aftalen initiativer for de svage grupper på arbejdsmarkedet, integrationsinitiativer samt en række øvrige initiativer målrettet de socialt mest udsatte grupper.

Hovedtemaerne i satspuljeaftalen for 2006 fremgår af *tabel 2.14*.

Tabel 2.14**Satspuljen for 2006**

	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Ældre	172,8	190,7	196,8	28,4
Børn og unge	100,9	125,3	110,5	86,3
Handicappede	42,4	40,9	40,9	35,2
Misbrugere/narko	60,0	62,8	62,8	62,8
Svage grupper på arbejdsmarkedet	75,0	85,0	85,0	85,0
Integration	90,0	90,0	90,0	70,0
Øvrige initiativer	154,3	168,1	161,8	145,1
I alt	695,4	762,8	747,8	512,8

Anm.: Der er i 2006 omprioriteret satspuljeinitiativer for 27,9 mio. kr.

Ældre

Der er i 2006 afsat knap 173 mio. kr. målrettet ældre, herunder midler til oprettelsen af en plejeboliggaranti. Derudover igangsættes en række andre initiativer med det formål at forbedre vilkårene for gruppen af seniorer. Det drejer sig blandt andet om en styrket indsats på frivillighedsområdet, en styrket indsats for ældre med anden etnisk baggrund end dansk m.v.

Børn og unge

Der er afsat godt 101 mio. kr. til initiativer for børn og unge i 2006. Blandt andet er der afsat penge til bekæmpelsen af negativ social arv, ligesom der er afsat midler til iværksættelse af forældreprogrammer. Disse skal søge at styrke forældres kompetencer og evne til at opdrage og støtte deres børn. Endelig er der med satspuljen for 2006 afsat midler til at videreføre anbringelsesreformen.

Handicappede

Der er afsat knap 43 mio. kr. til handicappede i 2006 målrettet forskellige initiativer, der letter hverdagen for de handicappede. Blandt andet er der afsat midler til styrkelse af retssikkerheden for den handicappede samt midler til en række projekter under den fælles overskrift *Nye og nemmere veje*.

Misbrugere/narko

Der er endvidere afsat 60 mio. kr. til intensivering af indsatsen mod narkotikamisbrug i 2006. Dette indebærer blandt andet iværksættelsen af en behandlingsgaranti i fængslerne samt en behandlingsgaranti for unge stofmisbrugere under 18 år. Endeligt er der afsat penge til en udvidelse af indsatsen for at begrænse de skader, som er forbundet med stofmisbrug, samt til en særlig pulje, der tager direkte sigte på narkotika-problemerne på Vesterbro.

Svage grupper på arbejdsmarkedet

Der er afsat 75 mio. kr. til svage grupper på arbejdsmarkedet i 2006. Midlerne afsættes til forskelligartede initiativer med det formål, at svage grupper kommer ind på arbejdsmarkedet. Initiativerne skal styrke tilknytningen til arbejdsmarkedet for blandt andet personer med funktionsnedsættelse. Desuden sker der med satspuljeaftalen for 2006 en videreførelse af arbejdsmiljøforskningsfonden.

Integration

Der er i 2006 afsat 90 mio. kr. til initiativer til bedre integration. Initiativerne omfatter blandt andet midler til forebyggelse af kriminalitet i ghettoer samt en række andre initiativer i regeringens integrationsplan. Der er blandt andet afsat penge til ansøgningspuljer vedrørende en særlig indsats for børn og unge, et mangfoldigt arbejdsmarked, kvinder og familier med etnisk minoritetsbaggrund, den frivillige integrationsindsats, styrkelse af integrationen af tosprogede børn og unge i de mest socialt belastede områder m.fl.

Øvrige satspulje initiativer

Endelig omfatter satspuljeaftalen en række øvrige initiativer, hvortil der i 2006 er afsat godt 154 mio. kr. De øvrige initiativer omfatter blandt andet en udvidelse af støtte-/kontaktpersonordningen, en videreførelse af projekter støttet af kvindekrisecenterpuljen, midler til rehabilitering af unge kriminelle, kønsligestilling blandt etniske minoriteter, en oplysnings- og debatkampagne om prostitution, midler til udsatte grønlandere samt en styrkelse af beskæftigelsesfremmende initiativer målrettet de socialt mest udsatte grupper.

2.9 Initiativer på arbejdsmarkedet

Finanslovaftalerne for 2006 omfatter en række initiativer på arbejdsmarkedet rettet mod en forbedret beskæftigelsespolitisk indsats, herunder modernisering af sygedagpengeloven, der medfører udgifter på 48,0 mio. kr. i 2006, 48 mio. kr. i 2007, 41 mio. kr. i 2008 og 41 mio. kr. i 2009, *jf. tabel 2.15*. Derudover videreføres ordningerne med opkvalificering af korttidsledige og akademiker-initiativer gennem en prioritering af indsatsen under aktivrammen i 2006.

	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Modernisering af sygedagpengeloven	48	48	41	41
I alt	48	48	41	41

Modernisering af sygedagpengeloven

Med henblik på at styrke retssikkerheden for sygemeldte borgere, lette byrderne for virksomhederne og styrke virksomhedernes sociale engagement i sygeopfølgingsar-

bejdet foretages en modernisering af sygedagpengeloven. Dette indebærer primært en afskaffelse af den såkaldte regresmulighed, ifølge hvilken kommunerne har mulighed for at kræve sygedagpenge tilbagebetalt fra arbejdsgiverne i sygedagpengesager, hvor fraværet skyldes en arbejdsskade, som arbejdsgiveren er ansvarlig for.

Herudover harmoniseres reglerne for regulering af satserne for sygedagpenge og arbejdsløshedsdagpenge med henblik på at skabe større enkelhed på området. I dag er der således forskellige regler for regulering af satser for sygedagpenge og arbejdsløshedsdagpenge, f.eks. forskellige afrundingsregler.

Akademiker-initiativer

Indsatsen for at bekæmpe akademikerarbejdsløshed især blandt de nyuddannede videreføres i 2006. Indsatsen, som blandt andet omfatter en officiel hjemmeside, en central jobtelefon, en casebank, en phoner kampagne, erfaringsopsamling og demonstrationsprojekter på universiteterne, finansieres ved omprioriteringer indenfor den aktive beskæftigelsesindsats.

Opkvalificering af korttidsledige

Med aftalerne om finansloven forlænges muligheden for at give ledige i 1. ledighedsperiode tilbud om uddannelsesaktivering af op til et års varighed inden for områder med mangel eller mulig mangel på arbejdskraft. Ordningen finansieres ved omprioriteringer inden for den aktive beskæftigelsesindsats.

Øvrige initiativer på arbejdsmarkedet

Jobrotationsordningen videreføres i 2006. Ordningen indebærer, at Arbejdsformidlingen kan betale for køb af uddannelse og bevilge jobrotationsydelse til beskæftigede. Hensigten er at give ledige mulighed for en faglig opkvalificering samtidig med, at de beskæftigedes kompetencer forbedres. Ordningen videreføres inden for rammerne af de uforbrugte midler til formålet.

På finanslovsforslaget for 2006 indgik to budgetforbedringer vedrørende tab af erhvervsevne, dels vedrørende harmonisering af reglerne for fastsættelse af erstatning ved tab af erhvervsevne til personer i fleksjob og til personer i ordinær beskæftigelse, og dels vedrørende modregning for arbejdsmarkedsbidrag i indkomstgrundlag for beregning af erstatninger for erhvervsevnetab. På finansloven indgår alene harmonisering af reglerne for fastsættelse af erstatning ved tab af erhvervsevne til personer i fleksjob og til personer i ordinær beskæftigelse.

2.10 Miljø og natur

Med finansloven for 2006 er der aftalt nye initiativer for ca. 215 mio. kr. i 2006 på miljøområdet, jf. tabel 2.16. Med aftalerne afsættes i alt ca. 900 mio. kr. i perioden 2006-2009 til miljøinitiativer. Aftalerne udmønter blandt andet en del af reserven til miljøinitiativer på 1 mia. kr. i 2006-2010, hvormed der resterer i alt 903,5 mio. kr. af reserven til højt prioriterede initiativer under § 35 til senere udmøntning.

Tabel 2.16**Udgifter til nye natur- og miljøinitiativer på finansloven for 2006**

	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Tiltag				
Bedre energiudnyttelse og mindre forurening	75,0	75,0	75,0	75,0
Partikelfiltre	25,0	60,0	95,0	120,0
- Afskaffelse af fradrag for bagrudevisker mv.	0,0	-70,0	-70,0	-70,0
Biobrændstoffer	20,0	20,0	20,0	-
Afgiftslempelse overskudsvarme	15,0	15,0	15,0	15,0
Minerydning v. Skallingen	28,0	29,0	29,0	-
Kemikaliehandlingsplan	15,5	15,5	15,5	15,5
Reserve til naturindsats	20,0	-	-	-
Reserve til Kærgård Klitplantage	10,0	-	-	-
Naturklagenævnet	2,0	-	-	-
Reserve til nye initiativer	5,1	-	-	-
I alt	215,6	144,5	179,5	155,5

Partikelfiltre

Der anvendes 25 mio. kr. i 2006 til afgiftsfritagelse for partikelfiltre på nye person- og varebiler og i alt 300 mio. kr. i perioden 2006-2009. Afgiftsfritagelse for partikelfiltre bliver på 4.000 kr. i perioden 2006-2009. Det svarer til en afgiftslempelse for personbiler på ca. 7.200 kr. og en afgiftslempelse for varebiler på ca. 1.200 kr.

Provenutabet ved afgiftsfritagelsen for partikelfiltre skønnes at stige fra 25 mio. kr. i 2006 til 120 mio. kr. i 2009, da udbredelsen af partikelfiltre forventes at være stigende frem mod 2010. Afgiftsfritagelsen gælder nye biler, der sælges fra 2006.

Samtidig er det besluttet at afskaffe rabatten i registreringsafgiften på bagrudeviskere/vasker fra 2007, idet bagrudeviskere er blevet standardudstyr i de fleste biler. Omlægningerne medfører samlet set et mindreprovenu på 90 mio. kr. netto i perioden 2006-2009.

Afgiftsfritagelsen sikrer, at registreringsafgiften ikke gør det dyrere at være miljøbevidst ved at vælge partikelfiltre på dieselbilen, indtil det i 2010 bliver obligatorisk på grund af nye EU krav.

Bedre energiudnyttelse og mindre forurening

Afgifterne på el og varme indrettes mere miljøvenligt og nedsættes med 75 mio. kr. årligt i 2006-2009. Det vil give bedre energiudnyttelse og mindre forurening. Afgiften for kraftvarmeverkers produktion af varme uden samtidig el-produktion sænkes, uanset om denne varme produceres på el, kul eller gas. Med henblik på at elprisen for elforbrugerne holdes uændret, nedsættes CO₂-afgiften på el med gennemsnitligt 0,3 øre/kWh.

Justeringerne betyder, at der rettes op på u hensigtsmæssigheder i afgiftsstrukturene, og at der opnås store miljømæssige fordele i form af reduktioner af udledningerne af CO₂ fra EU med netto 0,4 mio. tons samt NO_x og SO₂ med henholdsvis 3,9 mio. kg og 0,5 mio. kg. Initiativet medfører samlet set en betydelig samfundsmæssig gevinst, selv når der tages højde for et provenutab på statens afgiftskonti på i gennemsnit 75 mio. kr. årligt.

Overskudsvarme

For at sikre øget udnyttelse af industriel overskudsvarme lempes afgiften på overskudsvarme, som afsættes eksternt, fra 55 pct. til 40 pct. af vederlaget. Provenutabet skønnes til 15 mio. kr. årligt.

Biobrændstoffer

Danmark satser på at udnytte biomassen omkostningseffektivt til produktion af el og varme. Hermed forbedres energiforsynings sikkerheden, CO₂-udslippet bliver reduceret, og udviklingen i landdistrikterne bliver stimuleret. I Danmark dækkes omkring 11 pct. af det samlede energiforbrug således af biomasse, hvilket er væsentligt over EU-gennemsnittet.

Imidlertid anvendes biomasse i dag stort set ikke i transportsektoren i Danmark. En forøgelse af anvendelsen af biobrændstoffer kan ske ved større brug af biodiesel, som blandt andet kan produceres af raps.

Brugen af biobrændstoffer til transport skal øges som led i en forsøgsordning. For at modvirke de økonomiske tab ved anvendelse af biobrændsler anvendes 20 mio. kr. om årligt i 2006-2008 til at gennemføre forsøgsordninger, så en eller flere afgrænsede "flåder" af køretøjer (f.eks. kollektiv transport, køretøjer i den offentlige sektor) skal anvende en vis mængde biodiesel.

Minerydning ved Skallingen

Der er afsat i alt 86 mio. kr. i perioden 2006-2008 til at rydde de befærdede områder af Skallingen for landminer. Området har siden sommeren 2005 været spærret af for såvel lokalbefolkningen, sommerhusejere og turister for at sikre, at ingen kommer til skade. Med de afsatte midler til rydningen vil det igen blive muligt at benytte strand- og klitområderne. Allerede i sommeren 2006 vil dele af området blive søgt genåbnet.

Kemikaliehandlingsplan

Der er afsat midler til styrkelse af kontrollen og den forebyggende indsats på kemikalieområdet. Der afsættes i alt 15,5 mio. kr. ekstra om året i perioden 2006-09 til en 4-årig handlingsplan for en styrket kemikalieindsats, der omfatter nye initiativer, som supplerer den eksisterende kemikalieindsats.

Naturindsats

Der afsættes en reserve på 20 mio. kr. til en naturindsats i 2006. Tiltaget finansieres af reserven til miljøinitiativer i 2006. Indsatsen vil bestå i konkret naturgenopretning og aktiviteter, der kan understøtte prioritering af vand- og naturindsatsen i 2007-

2009. Der vil også blive plads til forberedelse af den miljøregulering af husdyrbrug, der er indgået politisk forlig om i juni 2005, og som vil bidrage til at aflaste følsomme naturområder fremover.

Kærgård Klitplantage

Der afsættes en reserve på 10 mio. kr., som i 2006 kan anvendes til statslig medfinansiering af konkrete miljøforbedrende tiltag ved Kærgård Klitplantage.

Der blev på baggrund af finanslovaftalen for 2005 fra statslig side bevilget 4 mio. kr. i foråret 2005 til forundersøgelser og projektering af mulige løsninger af forureningsproblemet. Forundersøgelserne, som finansieres i samarbejde med Ribe Amt, forventes afsluttet i løbet af 2006. Den nye finanslovreserve kan anvendes, når der foreligger en fælles aftale med den nye Region Syddanmark og det afgående Ribe Amt om konkrete miljøforbedrende tiltag, der kan følge op på de igangværende undersøgelser.

Naturklagenævnet

Naturklagenævnets driftsbevilling øges med 2 mio. kr. i 2006 med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i Naturklagenævnet.

Reserve til miljøinitiativer

Der resterer herefter 5,1 mio. kr. i 2006 af den afsatte reserve til miljøinitiativer på 50 mio. kr. i 2006. Den resterende reserve kan udmøntes i løbet af 2006, eksempelvis i forbindelse med afrapportering fra udvalget om miljøteknologi og arbejdet med nye retningslinier for miljøregulering af husdyrbrug.

2.11 Sikre fødevarer

Der er afsat i alt knap 65 mio. kr. i 2006 med henblik på fastholdelse af indsatsen for sunde og sikre fødevarer. Heraf tilføres Fødevestyrelsen 24 mio. kr. i 2006 til sikring af opgavevaretagelsen i forbindelse med reorganiseringen af styrelsen og Danmarks Fødevarerforsknings tilføres 17 mio. kr.

2.12 Styrket indsats for erhvervslivet

Finanslovaftalerne for 2006 indeholder en række nye erhvervsinitiativer. I 2006 afsættes 494 mio. kr., *jf. tabel 2.17*. Aftalerne ligger udover nye initiativer for erhvervslivet på finanslovsforslaget for 2006 for i alt 96 mio. kr. til blandt andet regionale vækstfora, nedsættelse af skovbrugets grundskyldspromille, Wonderful Copenhagen mv. Samlet set afsættes der ca. 590 mio. kr. ekstra til en styrket indsats for erhvervslivet i 2006.

Tabel 2.17				
Erhvervsinitiativer i finanslovaftalerne for 2006				
	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Udskydelse af momsfrister	42,0	42,0	42,0	42,0
Afskaffelse af passagerafgiften	278,0	546,0	546,0	546,0
Iværksætter mv.	35,0	35,0	35,0	35,0
Dansk design	10,0	10,0	10,0	10,0
Digital Danmarksfilm	7,5	-	-	-
Ophugningsstøtte	80,0	-	-	-
Nedsættelse af jordskatterne	41,0	41,0	41,0	41,0
I alt	493,5	674,0	674,0	674,0

Udskydelse af momsfrister

Fristen for henholdsvis mellemstore virksomheders momsafregning vedrørende 2. kvartal og store virksomheders momsafregning vedrørende juni måned udskydes med 7 dage. Det skal ses på baggrund af, at der i forlængelse af flytningen af skolerens sommerferie kan være et ønske i den enkelte virksomhed om at rykke sommerferien, og at dette vil kunne vanskeliggøre overholdelse af de eksisterende momsbetalingsfrister. Det bemærkes, at mellemstore og store virksomheder generelt set afregner moms hyppigere og med kortere frister end små virksomheder. Udskydelsen af momsfristerne skønnes at medføre et mindreprovenu som følge af rentetab mv. på 42 mio. kr. årligt.

Afskaffelse af passagerafgiften

Passagerafgiften afskaffes over en to-årig periode, således at passagerafgiften halveres til 37,50 kr. i 2006 og afskaffes helt fra og med 2007. Den umiddelbare afgiftslettelse som følge heraf skønnes til godt ¼ mia. kr. i 2006 og godt ½ mia. kr. fra og med 2007. Afskaffelsen af passagerafgiften skal understøtte rammevilkårene for de danske lufthavne og styrke grundlaget for flytrafik i Danmark samt forbedre såvel provinslufthavnene som Københavns Lufthavns muligheder for at tiltrække luftfartsselskaber, der ønsker at oprette nye ruter.

Iværksætter mv.

Som led i arbejdet med at gøre Danmark til et af verdens førende iværksættersamfund afsættes 35 mio. kr. årligt i 2006-2009 til at fremme iværksætter mv. Midlerne udmøntes gennem globaliseringsstrategien.

Dansk design

For at fremme kendskabet til samt udbredelsen og anvendelsen af dansk design i erhvervslivet afsættes 10 mio. kr. i 2006 til Dansk Design Center og andre designaktiviteter på grundlag af anbefalinger fra et til formålet nedsat Designudvalg.

Digital Danmarksfilm

For at præsentere Danmark som et attraktivt land inden for blandt andet områderne turisme, kultur og erhverv afsættes 7,5 mio. kr. i 2006 til statslig medfinansiering af produktionen af en digital Danmarksfilm.

Ophugningsstøtte

Med henblik på at fremme fiskeriets strukturtilpasning og understøtte den nye regulering af dansk fiskeri iværksættes i 2006 en ny ophugningsrunde for i alt 240 mio. kr. Med allerede reserverede midler og EU-medfinansiering afsættes yderligere 80 mio. kr. til ophugningsstøtte. De frigivne fiskekvoter vil blive fordelt til de øvrige fiskere.

Lempelse af jordskatten

EU's landbrugsreform medfører, at den direkte landbrugsstøtte som hektarstøtte, dyrrepræmier mv. reduceres. For at neutralisere støttereduktionen nedsættes landbrugets og skovbrugets omkostninger ved en lempelse af jordskatten med 41 mio. kr. i 2006. Derfor nedsættes den amtskommunale grundskyldpromille for landbruget og skovbruget til 1,0 promille fra og med 2006. Amterne vil blive kompenseret for nedsættelsen med et tilsvarende beløb. Inklusive nedsættelsen af skovbrugets grundskyld på finanslovsforslaget for 2006 på 27 mio. kr. sker der en samlet lettelse i 2006 på 68 mio. kr.

2.13 Forenkling af aktieavancebeskatningen

Der sker en gennemgribende forenkling af reglerne for beskatning af aktier. For at gøre det lettere for borgerne at investere i aktier afskaffes 3 års reglen og 100.000 kr.-grænsen ved beskatning af aktieavancer. En overgangsordning skal sikre, at aktier købt før ændringernes virkningstidspunkt vil kunne sælges skattefrit efter en ejertid på 3 år eller mere, hvis de indgår i beholdninger, som på lovens virkningstidspunkt ligger under 100.000 kr.-grænsen. Forslaget indebærer mindreindtægter på skønsmæssigt 85 mio. kr. i 2006 med en aftagende profil de følgende år.

2.14 Trafikaftalen

Med trafikaftalen styrkes banenettet. Hertil kommer, at trafikafviklingen forbedres ved igangsætning af en række projekter, først og fremmest to nye motorvejsprojekter.

De samlede initiativer fra 2006 til 2012 fremgår af *tabel 2.18*.

Tabel 2.18
Nye trafikinvesteringer

	2006-2012
Udgift, mio. kr.	
Vedligeholdelse og fornyelse af jernbanenettet i 2006	200
Udarbejdelse af beslutningsgrundlag vedr. fremtidens signalsystem	20
Udbygning af Holbækmotorvejen mellem Fløng og Roskilde V	1.105
Motorvej mellem Riis-Ølholm-Vejle	1.169
Udskiftning af privatbanernes sikringsanlæg	120
Udmøntning af puljemidler til støjrreduktion og øgede brohøjder	36

I 2006 udgør merudgiften til trafikområdet i alt 244 mio. kr. Udgifterne på baneområdet finansieres ved et træk på 80 mio. kr. fra anlægsreseven, forbrug af 50 mio. kr. af uforbrugte midler under Transport- og Energiministeriet samt en reduktion på 90 mio. kr. af kontraktbetalingen til DSB i 2006 grundet forsinkede togleverancer. Igangsætningen af nye anlægsprojekter finansieres via rammen for de statslige anlægsinvesteringer på trafikområdet frem til og med 2012.

Baneområdet

Finanslovaftalen sikrer, at Banedanmark kan øge indsatsen for at forbedre jernbanenettet i 2006. Der afsættes således 200 mio. kr. i 2006 til øget fornyelse og vedligeholdelse. Dette betyder, at indsatsen på vedligeholdelse af spor kan øges med 30 pct. i 2006 forhold til den hidtil forudsatte indsats. Hertil kommer, at Finansudvalget netop har tilsluttet sig en merbevilling på 45 mio. kr. i 2005 til Banedanmark, som skal sikre mulighed for ekstraordinær vedligeholdelse af skinner m.v. i resten af 2005.

Samtidig bliver tilsynet og styringen i Banedanmark intensiveret og styrket. Blandt andet gøres bestyrelsen i Banedanmark nu ansvarlig i stedet for rådgivende.

Der igangsættes et udredningsarbejde, der skal skabe grundlag for en langsigtet politisk aftale mellem forligspartierne på baneområdet i forbindelse med finansloven for 2007.

For at løse kapacitetsproblemerne på strækningen København-Ringsted er det besluttet, at der senest 1. juli 2006 tages beslutning om at iværksætte en VVM-undersøgelse heraf. Endvidere afsættes 20 mio. kr. i 2006 til en analyse af et fremtidigt togsignalsystem.

Igangsætning af nye anlægsprojekter

Med finanslovaftalen for 2006 igangsættes der også en række nye anlægsprojekter, der vil forbedre afviklingen af og sikkerheden i trafikken en række steder i landet.

I 2006 igangsættes byggeriet af motorvejsprojektet Riis-Ølholm-Vejle, som er et led i motorvejsprojektet mellem Vejle og Herning. Målet er at understøtte erhvervsudviklingen i det midt- og vestjyske område samtidig med, at fremkommelighed og trafik-

sikkerhed forbedres. Der afsættes 1.169 mio. kr. til projektet, som forventes at kunne åbne i 2012.

Der er også taget beslutning om at starte udbygningen af Holbækmotorvejen mellem Roskilde V og Fløng i 2008. Der er på denne 11 km lange stækning væsentlige kapacitetsproblemer i myldretiderne, fordi strækningen i dag er indsnævret til 4 spor. Der afsættes 1.105 mio. kr. til denne udbygning, som forventes at kunne blive indviet i 2012.

Med aftalen er der også afsat 30 mio. kr. årligt fra 2006 til 2009 til at modernisere forældede sikringsanlæg ved baneoverskæringerne ved privatbanerne. Velfungerende sikringsanlæg med tydelige signaler og bomstyring er afgørende for en sikker og stabil trafikafvikling for såvel bilister som passagerer i den kollektive transport. Med de i alt 120 mio. kr. kan de resterende forældede sikringsanlæg udskiftes.

Endelige udmøntes der 36 mio. kr. til reduktion af trafikstøj ved Århus, Ålborg og Svendborg, og til at frihøjden på tre motorvejsbroer ved Nyborg øges.

2.15 Kultur

Med finanslovaftalen for 2006 sikres bedre adgang til kulturarven samt forstærkning og renovering af gulvet i Riddersalen på Rosenborg Slot.

Derudover omfatter delaftalen om kultur mv. initiativer vedrørende børn og unges møde med kunst og kultur, nye kulturelle samarbejder, bedre publikumsbetjening på blandt andet Statens Arkiver og international teaterudveksling mv.

Der afsættes godt 65 mio. kr. i 2006 til nye initiativer på kulturområdet, *jf. tabel 2.19.*

	2006	2007	2008	2009
Mio. kr. (2006-priser)				
Bedre adgang til kulturarven	34,5	75,0	75,0	75,0
- <i>Gratis adgang til museer</i>	<i>34,5</i>	<i>34,5</i>	<i>34,5</i>	<i>34,5</i>
- <i>Yderligere formidlingsinitiativer</i>	-	<i>40,5</i>	<i>40,5</i>	<i>40,5</i>
Rosenborg Slot	2,4	15,5	-	-
Aftale om kultur mv.	28,5	33,5	33,5	33,5
I alt	65,4	124	108,5	108,5

Bedre adgang til kulturarven

Borgernes adgang til den fælles kulturarv forbedres ved, at alle fra 2006 får gratis adgang til de permanente samlinger på Statens Museum for Kunst og Nationalmuseet,

mens børn og unge under 18 år får gratis adgang til alle statslige og statsanerkendte museer. Der afsættes 34,5 mio. kr. årligt fra 2006 til dette initiativ.

Derudover afsættes 40,5 mio. kr. årligt fra 2007 til yderligere formidlingsinitiativer, blandt andet forbedret åbningstid og tilgængelighed, støtte til bedre formidling og attraktive udstillinger samt nyttiggørelse af museernes viden om kulturarven i undervisningssammenhæng. Den nærmere udformning af initiativerne vil ske på baggrund af anbefalingerne fra det udredningsarbejde om museernes formidlingsindsats, der er igangsat som opfølgning på finanslovsaftalen for 2005 om kultur mv. Udredningsarbejdet afsluttes ultimo 2005 med henblik på offentliggørelse primo 2006.

Rosenborg Slot

For at forstærke og renovere gulvet i Riddersalen på Rosenborg Slot afsættes i alt 17,4 mio. kr. i årene 2006 og 2007. Midlerne går både til selve reoveringen af gulvet og til dækning af museets indtægtstab som følge heraf, udgifter til nedpakning af museumsgenstande mv. For at synliggøre en af Københavns seværdigheder afsættes yderligere 0,5 mio. kr. til undersøgelse af muligheden for at sætte lys på Rosenborg Slot om aftenen.

Aftale om kultur mv.

Delaftalen om kultur mv. indebærer et løft på 28,5 mio. kr. i 2006 til kulturområdet stigende til 33,5 mio. kr. årligt perioden i 2007-2009, hvoraf 5 mio. kr. årligt i perioden 2006-2009 finansieres af tipsmidlerne til kulturelle formål.

Med henblik på at udbrede huskunstnerordningen, herunder blandt andet reducerede krav til kommunernes selvfinansiering og færdigsyede huskunstnerprogrammer, samt andre initiativer for børn og unge afsættes i alt 33 mio. kr. i perioden 2006-2009.

Der afsættes ekstra 6 mio. kr. årligt i 2006-2009 til talentudvikling på musikskolerne, herunder støtte til forsøgsprojekter rettet mod talentfulde børn og unge fra familier med begrænsede økonomiske ressourcer, eksempelvis ved reduceret egenbetaling/friplads og til forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser.

For at fremme særlige målrettede eller strategiske indsatser for styrkelse af kultur- og erhvervssamarbejdet etableres en pulje på årligt 5 mio. kr. i perioden 2006-2009. Styrkelsen af kultur- og erhvervssamarbejdet kan ske inden for hovedområderne kompetenceudvikling og udbygning af partnerskaber mellem kultur og erhverv, herunder konkrete samarbejdsprojekter mellem arbejdspladser, virksomheder og kunstnere samt evaluering heraf.

Til forbedring af publikumsbetjeningen på Statens Arkiver afsættes 3 mio. kr. årligt i perioden 2006-2009 til blandt andet udvidelse af læsesalens åbningstider og forøget vejledningsberedskab på læsesalen.

Med delaftalen afsættes endvidere midler til fremme af dansk arkitektur, nye kulturelle samarbejdsformer i kommunerne, formidlingsindsatsen på Gl. Estrup – Jyllands Herregårdsmuseum, styrkelse af international teaterudveksling samt formidlingen om og vedligeholdelsen af Fregatten Jylland.

2.16 Terror

Efter terrorhandlingerne i Madrid og London bad regeringen en embedsmandsarbejdsgruppe om at overveje, hvad der yderligere kan gøres for at modvirke terrorangreb i Danmark. Arbejdsgruppen har opstillet 49 forslag til nye initiativer. Parterne bag finanslovaftalen for 2006 er enige om, at der skal tages initiativer mod terror. Der er afsat en reserve til en forsat styrkelse af indsatsen mod terror på 150 mio. kr. i 2006 for at sikre, at der er afsat midler på finansloven til nye terrorbekæmpelsesinitiativer.

2.17 Kriminalforsorg

For hurtigst muligt at nedbringe belægsprocenten i kriminalforsorgens institutioner forlænges anvendelsen af de midlertidige afsoningspladser på Langeland med 2 måneder til og med marts 2006. Kriminalforsorgen tilføres i den forbindelse 8,3 mio. kr. i 2006.

Kriminalforsorgen tilføres desuden 27,3 mio. kr. årligt i 2006 og 2007 som ekstraordinær kompensation for en uventet stigning i bidraget til Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring. Samtidig afsættes der 10 mio. kr. årligt i 2006 og 2007 til en styrket indsats mod negativt stærke indsatte i fængslerne og fastholdelse af sikkerheden. Herudover afsættes 5 mio. kr. årligt i 2006 og 2007 til indførelse af en betalt praktikvejlederordning i kriminalforsorgen, som skal medvirke til at reducere frafaldet blandt nyansatte.

2.18 Boligområdet

Aftalen om aktivering af den almene boligsektors midler indebærer blandt andet, at renoveringsrammen øges med 625 mio. kr. i 2006, og at der i 2006 afsættes en samlet ramme på 600 mio. kr. til en social og forebyggende indsats, hvoraf indtil 200 mio. kr. kan anvendes til målrettede huslejenedsættelser.

Aftalen indebærer tillige, at Landsbyggefonden aflaster de statslige udgifter til ydelsesstøtte til nybyggeri af almene boliger med 50 pct. i 2005 og 2006, svarende til godt 0,8 mia. kr. i 2005 og godt 1,2 mia. kr. i 2006. Som følge af ændrede konjunkturbetingede skøn over de statslige udgifter til ydelsesstøtte nedsættes skønnet for refusionen fra Landsbyggefonden til 1,0 mia. kr. i 2006.

På finansloven for 2005 indgik en budgetregulering på -1,0 mia. kr. På FFL 2006 er indarbejdet en budgetregulering på -1,3 mia. kr. i 2006, -1,0 mia. kr. i 2007 og -1,1

mia. kr. i 2008. I forbindelse med Forslag til Tillægsbevillingslov for 2005 og ændringsforslagen til finanslovsforslaget for 2006 nulstilles disse budgetreguleringer som følge af den indgåede aftale.

Som led i aftalen gennemføres et udredningsarbejde, der blandt andet skal afdække mulighederne for at skabe en økonomisk mere selv bærende almen sektor. Udmøntning af resultaterne af dette arbejde vil have virkning fra og med 2007.

2.19 Øvrige

Finansloven for 2006 indeholder herunder en række øvrige initiativer for ca. 0,2 mia. kr. Aftalerne om finansloven for 2006 indeholder blandt andet initiativer vedrørende etablering af digital tinglysning, styrket statistikdækning og øget dyrevelfærd, som skal ses i sammenhæng med de øvrige initiativer på finanslovsforslaget for 2006, *jf. også kapitel 2 i Budgetoversigt 2, august 2005.*

2.20 Finansiering

Der er tilvejebragt finansiering for samlet set ca. 5,65 mia. kr. i 2006 til de nye initiativer på finansloven for 2006, *jf. tabel 2.20.*

Hertil kommer den afsatte reserve til statslige engangsudgifter i forbindelse med kommunalreformen på 0,2 mia. kr. i 2006, som modsvares af modgående bevillingsreduktioner i årene 2007-2010 afledt af de synergieffekter, der kan realiseres i den nye struktur.

Tabel 2.20	
Finansiering af nye initiativer på FL2006	
	2006
Mia. kr.	
Forudsat forbrugsråderum	2,00
Udmøntning af reserver	0,45
Budgetforbedringer på FL2006	0,80
- IT	0,30
- Uddannelsesområdet	0,25
- Harmonisering af ydelser mv.	0,25
Satspulje	0,70
Budgetregulering vedrørende bedre budgettering	0,50
Udbytter	0,20
Omprioriteringer	0,60
Hypotekbank, bankdage, hensættelser i forsikringselskaber	0,15
UMTS-reserve	0,30
I alt ca.	5,65

Finansieringen er tilvejebragt gennem omprioriteringer, udmøntning af reserver og det forudsatte vækstråderum. Hertil kommer øget udbytte fra statslige virksomheder under Finansministeriet, overførsler fra Hypotekbanen, besparelser vedrørende bankdage og hensættelser i forsikringsselskaber samt en række budgetforbedringer indarbejdet på forslaget til finanslov for 2006.

I finansieringen indgår endvidere en budgetregulering på -500 mio. kr. i 2006 vedrørende *bedre budgettering*. Budgetreguleringen skal udmøntes gennem budgetforbedringer som følge af en kritisk gennemgang af ministeriernes bevillinger, herunder af budgetteringen af de aktivitetsstyrede områder og af videreførte bevillinger fra tidligere år. Endvidere vil mulighederne for en mere effektiv arbejdstilrettelæggelse blive undersøgt.

3. Statens finanser

Resumé

- På finansloven for 2006 budgetteres med et DAU-overskud på knap 47½ mia. kr. svarende til ca. 3 pct. af BNP. DAU-overskuddet i 2005 skønnes til ca. 68¼ mia. kr. svarende til knap 4½ pct. af BNP.
- Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-overskuddet til ca. 39 mia. kr. i 2006 mod godt 33½ mia. kr. i 2005. Det er blandt andet korrektionen for ekstraordinært store provenuer fra Nordsø-aktiviteterne samt i 2005 også et stort provenu fra pensionsafkastskatten, der bidrager til lavere skøn for den korrigerede DAU-saldo end DAU-skønnene i 2005 og 2006.
- De skønnede overskud på DAU-saldoen er behæftet med usikkerhed som følge af Nordsø-indtægternes store følsomhed over for bevægelser i olieprisen og pensionsafkastskatteprovenuets store følsomhed over for udviklingen på de finansielle markeder.
- Statens udgifter på finansloven for 2006 er budgetteret til godt 468 mia. kr. målt i årets priser. I 2005 skønnes de statslige udgifter at udgøre ca. 456¼ mia. kr.
- Statens indtægter er budgetteret til knap 515½ mia. kr. på finansloven for 2006, og i 2005 skønnes de statslige indtægter at udgøre ca. 524½ mia. kr.
- I pct. af BNP skønnes der et fald i statens gæld fra 33,8 pct. i 2004 til 24,7 pct. i 2006 og i den offentlige ØMU-gæld fra 42,8 pct. i 2004 til 30,5 pct. i 2006.

3.1 Oversigt over statens finanser

Med finansloven for 2006 ventes et overskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – på knap 47½ mia. kr. eller ca. 3 pct. af BNP, jf. tabel 3.1. Det forventede DAU-overskud er dermed 7½ mia. kr. større end budgetteret på finanslovsforslaget for 2006 fra august.

Tabel 3.1						
DAU-saldoen, 2005 og 2006						
	2005			2006		
	Aug.	Dec.	Ændr.	FFL	FL	Ændr.
Mia. kr. (årets priser)						
Indtægter	505,1	524,5	19,4	507,4	515,4	8,0
Udgifter	455,0	456,3	1,3	467,6	468,1	0,5
DAU-saldo	50,1	68,2	18,1	39,9	47,4	7,5
DAU-saldo (pct. af BNP)	3,3	4,4	1,1	2,5	2,9	0,4

I 2005 skønnes DAU-overskuddet til ca. 68¼ mia. kr. eller knap 4½ pct. af BNP. Det er en opjustering på godt 18 mia. kr. i forhold til augustskønnet.

De markante overskud i 2005 og 2006 kan blandt andet henføres til betydelige indtægter fra pensionsafkastskatten i 2005 og Nordsø-aktiviteterne i 2005 og 2006, der indebærer en ekstraordinær styrkelse af DAU-saldoen. Desuden medfører suspensionen af SP-bidraget, der er videreført i 2006 (og 2007), en styrkelse af DAU-saldoen i 2005 og 2006.

Opjusteringen af skønnet for DAU-overskuddene i 2005 og 2006 i forhold til augustvurderingen kan ligeledes henføres til skønnet for statens indtægter.

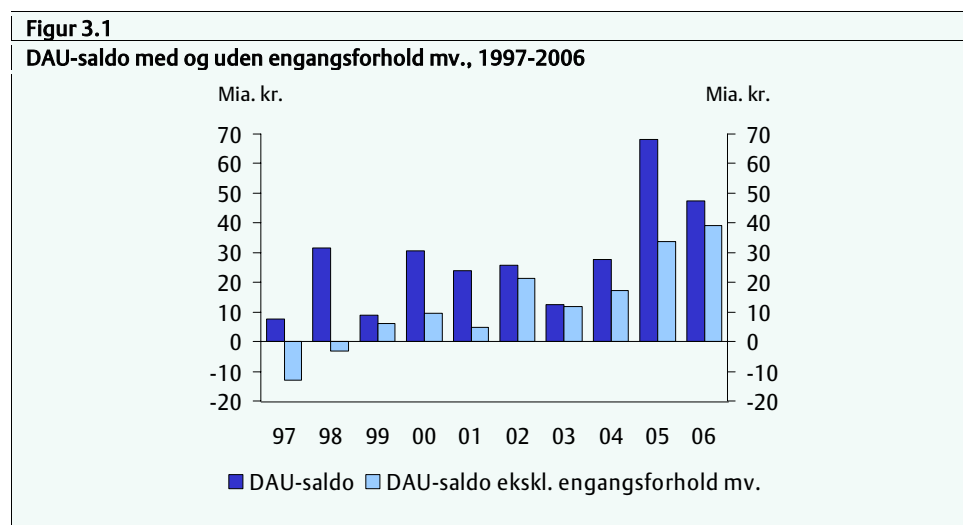
De højere indtægtsskøn i forhold til augustvurderingen kan navnlig henføres til en opjustering af provenuet fra de volatile poster som pensionsafkastskatten i 2005 og erhvervsskatterne i 2005 og 2006. Dertil kommer en opjustering af de øvrige indtægter i begge år. Omvendt er der sket en mindre nedjustering af skønnet for personskatteprovenuet i både 2005 og 2006.

De skønnede overskud på DAU-saldoen er behæftet med usikkerhed som følge af Nordsø-indtægternes store følsomhed over for bevægelser i olieprisen og pensionsafkastskatteprovenuet store følsomhed over for udviklingen på de finansielle markeder.

I forhold til augustvurderingen er både de statslige indtægter og udgifter teknisk forøget med knap 4 mia. kr. i 2005 og godt 2½ mia. kr. i 2006 som følge af den konkrete indbudgettering af indskud i henholdsvis Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond. Den DAU-neutrale

tekniske forøgelse af både indtægter og udgifter skal ses i sammenhæng med fastlæggelsen af konteringen af indskuddene i fondene. Fremadrettet vil den konkrete indbudgettering af indskuddet i Højteknologifonden ske på finanslovsforslaget.

Engangsforhold påvirker DAU-saldoen i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1*.

Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-saldoen til godt 33½ mia. kr. i 2005 og ca. 39 mia. kr. i 2006. Blandt andet korrektionen for et ekstraordinært stort provenu fra Nordsø-aktiviteterne samt et tilsvarende stort provenu fra pensionsafkastskatten bidrager til, at skønnet for den korrigerede DAU-saldo er væsentligt lavere end skønnet for den faktiske DAU-saldo i 2005, *jf. også bilag 1*, der omfatter en samlet oversigt over engangsforhold mv. i årene 1997-2006.¹

I 2006 bidrager navnlig et ekstraordinært stort provenu fra Nordsø-aktiviteterne også til, at DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. skønnes at være lavere end den faktiske DAU-saldo.

¹ Ved opgørelsen af engangsforhold mv. er der for indtægterne fra Nordsø-aktiviteterne foretaget en korrektion svarende til de provenuer, der anvendes i beregningen af den strukturelle saldo på nationalregnskabsform, *jf. kapitel 4* samt *Økonomisk Redegørelse*, december 2005. Der er ikke korrigeret for effekten af suspensionen af SP-bidraget i 2004-2006.

3.2 Statens udgifter

Eksklusive renteudgifter er statens udgifter på finansloven for 2006 budgetteret til ca. 441¼ mia. kr., *jf. tabel 3.2.*

Tabel 3.2			
De statslige udgifter ekskl. renteudgifter, 2005-2006			
	December 2005	FL06	Ændring
Mia. kr. (2006-priser)			
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	403,1	411,1	7,9
Øvrige udgifter ²⁾	28,0	30,1	2,1
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	431,1	441,2	10,0
Anm.: Statens udgifter ekskl. renteudgifter er opregnet til 2006-priser med generelle pris- og lønstigninger på 1,7 pct.			
1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.			
2) Omfatter børnefamilieydelse og EU-bidrag samt i 2006 overførsler til §23 og §24 vedrørende pesticidafgiftsordningen. Tidligere har overførslen vedrørende pesticidafgiftsordningen været opført som en udgift på indtægtsbudgettet, men fra og med FFL06 er overførslerne opført på udgiftsbudgettet. Ændringen påvirker ikke DAU-saldoen.			

Opgjort i faste priser skønnes de *ministerfordelte udgifter* at stige med knap 8 mia. kr. fra 2005 til 2006. Stigningen kan i vidt omfang henføres til en vækst i bloktilskuddet til kommuner og amter og i udgifterne til sociale pensioner.

De øvrige udgifter, der omfatter udgifter til børnefamilieydelse og EU-bidrag mv., stiger med godt 2 mia. kr. opgjort i faste priser fra det seneste skøn for 2005 til finansloven for 2006. Det dækker over en stigning i det skønnede EU-bidrag på ca. 1¾ mia. kr. samt en teknisk merudgift på knap ½ mia. kr., der modsvares af en tilsvarende merindtægt vedrørende pesticidafgiftsordningen. Udgifterne til børnefamilieydelse skønnes uændret opgjort i 2006-priser.

Statens udgifter i 2005

December-skønnet for de statslige udgifter i 2005 indebærer en samlet nedjustering på ca. ¾ mia. kr. i forhold til budgetteringen på finansloven for 2005 (FL05). Statens udgifter i 2005 skønnes at blive ca. 456¼ mia. kr. inklusive renteudgifter mod 457 mia. kr. på FL05 opgjort i årets priser, *jf. tabel 3.3.*

Tabel 3.3
Status for udgiftsbudgettet i 2005

	FL05	December	Ændring FL05-dec.
Mia. kr. (2005-priser)			
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	393,6	396,4	2,8
Renter af statsgæld mv.	34,2	32,3	-1,9
EU-bidrag	16,3	14,6	-1,7
Børnefamilieydelse	13,0	12,9	0,0
I alt	457,0	456,3	-0,8

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Nedjusteringen af skønnet for de statslige udgifter i 2005 i forhold til FL05 kan henføres til modsatrettede forhold. De ministerfordelte udgifter er således ca. 2¾ mia. kr. højere end budgetteret på finansloven for 2005. Omvendt skønnes renteudgifterne af statsgælden knap 2 mia. kr. lavere end budgetteret, mens EU-bidraget skønnes at blive ca. 1¾ mia. kr. lavere end budgetteret. Det lavere EU-bidrag skyldes blandt andet en revision af moms- og BNI-grundlaget, der påvirker medlemslandenes betaling i 2005. Nedjusteringen af EU-bidraget i 2005 er den væsentligste årsag til den betydelige vækst i EU-bidraget fra 2005 til 2006, jf. også ovenfor.

Opjusteringen af de ministerfordelte udgifter med ca. 2¾ mia. kr. i forhold til FL05 dækker over en række modsatrettede bevægelser, jf. tabel 3.4. Opjusteringen skyldes først og fremmest en teknisk kontering af udgifter på knap 4 mia. kr. vedrørende den konkrete indbudgettering af indskud i hhv. Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond, der sker på Tillægsbevillingsloven for 2005. Indbudgetteringen modsvares af en tilsvarende teknisk merindtægt og er således DAU-neutral, jf. ovenfor.

Hertil kommer en udbetaling af opsparede midler til universiteterne som led i overgangen til selveje, der indebærer en teknisk betinget merudgift i 2005 på 0,8 mia. kr. Desuden kan det højere skøn for udgifterne henføres til merudgifter til blandt andet fleksjob på 0,5 mia. kr., A-dagpenge og kontanthjælp på i alt 0,5 mia. kr. og folkepension og tjenestemandspensioner på i alt 0,6 mia. kr.

I modsat retning trækker blandt andet lavere udgifter til aktiveringsydelse på 0,9 mia. kr., til løntilskud på 0,7 mia. kr. og til efterløn på 0,8 mia. kr. Endvidere er der et mindretræk på den kommunale midtvejsreserve på 1,1 mia. kr.

Tabel 3.4
Ændrede skøn over de statslige udgifter i 2005 sammenlignet med FL05

Mia. kr. (2005-priser)	
Udbetaling af opsparede midler til universiteterne	0,8
Indskud i Højteknologifonden og Finansieringsfonden	3,9
Aktiveringsydelse til forsikrede ledige	-0,9
Løntilskud ved ansættelse af forsikrede ledige	-0,7
Efterløn	-0,8
Fleksjob	0,5
Mindretræk på Midtvejsreserven	-1,1
A-dagpenge	0,3
Kontanthjælp	0,2
Førtidspension	-0,3
Folkepension	0,3
Tjenestemandspensioner	0,3
Bortfald af driftsindtægter som følge af salg af SBI, netto	0,1
Kapitalindskud i Bornholmstrafikken	0,2
Øvrige ændringer	0,0
Ministerfordelte udgifter i alt	2,8
Øvrige udgifter:	
Renter af statens gæld mv.	-1,9
EU-bidrag	-1,7
Børnefamilieydelse	0,0
Øvrige udgifter i alt	-3,6
I alt	-0,8

Statens udgifter i 2006

De statslige udgifter på finansloven for 2006 udgør godt 468 mia. kr. inkl. renteudgifter. Det er ½ mia. kr. mere end budgetteret på finanslovforslaget for 2006, *jf. tabel 3.5.*

Tabel 3.5
De samlede statslige udgifter i 2006

	FFL06	FL06	Ændring
Mia. kr. (2006-priser)			
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	410,6	411,1	0,4
Renter af statsgæld mv.	26,8	26,9	0,1
EU-bidrag	17,0	17,0	0,0
Børnefamilieydelse	13,1	13,1	0,0
I alt	467,6	468,1	0,5

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter. En mere detaljeret opgørelse af de ministerfordelte udgifter på FL06 findes i *afsnit 3.5.*

Opjusteringen kan primært henføres til en opjustering af de ministerfordelte udgifter på knap ½ mia. kr. i 2006, der er sammensat af en række modsatrettede bevægelser, jf. tabel 3.6. Udgifterne forøges navnlig som følge af den konkrete indbudgettering af indskud i henholdsvis Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelelser fra Danmarks Grundforskningsfond, der teknisk set øger de statslige udgifter med godt 2½ mia. kr. i 2006. Indbudgetteringen modsvares af tilsvarende merindtægter og er således DAU-neutral, jf. ovenfor.

I modsat retning trækker blandt andet forventede mindreudgifter til dagpenge på 0,6 mia. kr., efterløn på 0,8 mia. kr. samt aktiveringsydelse og løntilskud ved ansættelse af forsikrede ledige på hver ca. 0,1 mia. kr. Hertil kommer mindreudgifter på ½ mia. kr. til folkepension.

Finanslovaftalerne for 2006, der gennemgås nedenfor, er isoleret set omtrent neutrale i forhold til statens udgifter i 2006. Dertil kommer, at der afsat en reserve på 0,2 mia. kr. til statslige engangsudgifter i 2006 i forbindelse med kommunalreformen, der modsvares af mindreudgifter i årene 2007-2010.

Herudover er skønnet for statens renteudgifter på statsgælden opjusteret med 0,1 mia. kr. Det forventede danske EU-bidrag og udgifterne til børnefamilieydelse er derimod uændret siden budgetteringen på FFL06.

Tabel 3.6
Større ændringer i de ministerfordelte udgifter fra FFL06 til FL06

Mia. kr. (2006-priser)	
Finanslovaftalerne – jf. tabel 3.7. nedenfor	-0,2
Ændrede skøn:	
- efterløn	-0,8
- dagpenge	-0,6
- aktiveringsydelse	-0,1
- løntilskud ved ansættelse af forsikrede ledige	-0,1
- folkepension	-0,5
Budgettering af indskud i Højteknologifonden og Finansieringsfonden	2,6
Øvrige	0,1
I alt	0,4

I afsnit 3.5 redegøres der mere detaljeret for de statslige udgifters sammensætning på finansloven for 2006.

Finanslovaftalernes virkning på statens udgifter i 2006

I slutningen af oktober og begyndelsen af november 2005 blev der indgået en række delaftaler om Finansloven for 2006 mellem regeringen og Folketingets partier, jf. kapitel 2.

Samlet set er aftalerne om finansloven for 2006 omtrent neutrale i forhold til statens udgifter i 2006, *jf. tabel 3.7*. Aftalerne medfører således mindreudgifter på 0,2 mia. kr., der modsvares af mindreindtægter på ca. 0,2 mia. kr. på indtægtsbudgettet i 2006, *jf. afsnit 3.3*.

Dertil kommer, at der er afsat en reserve på 0,2 mia. kr. til statslige engangsudgifter i 2006 i forbindelse med kommunalreformen, der modsvares af mindreudgifter i årene 2007-2010.

For en nærmere gennemgang af hovedelementerne i finanslovaftalerne henvises til kapitel 2. Udgiftsvirkningerne i tabel 3.7 kan ikke direkte sammenlignes med kapitel 2, da tabellen kun indeholder nye udgiftsinitiativer og udmøntning af udgiftsreserver, mens nye initiativer på indtægtsbudgettet fremgår af afsnit 3.3. Dertil kommer, at kapitel 2 også omfatter initiativer på finanslovsforslaget, som er bekræftet i forbindelse med finanslovaftalerne, og som derfor ikke påvirker udgifterne i forhold til finanslovsforslaget for 2006.

Tabel 3.7
FL06-aftalernes virkning på statens udgifter i 2006

Mia. kr.	
Trafik	0,2
Kultur	0,1
Styrket indsats mod terror	0,2
Førtidspension	0,6
Uddannelse	0,3
Sundhed og kræftplan II	0,1
Nye initiativer for ældre	0,5
Bedre vilkår for børnefamilier	0,6
Satspuljeaftale	0,7
Natur og miljø	0,1
Initiativer på arbejdsmarkedet	0,1
Forskning	0,2
Øvrige	0,1
Udmøntning af puljer og reserver mv.	-4,0
FL-aftaler i alt	-0,2

3.3 Statens indtægter

I 2005 ventes statens samlede indtægter at udgøre knap 525½ mia. kr. Det er en opjustering på ca. 19½ mia. kr. i forhold til skønnene i august, *jf. tabel 3.8*. Opjusteringen kan blandt andet henføres til en opjustering af provenuet fra pensionsafkastskatten, erhvervsskatterne og de øvrige indtægter, herunder er knap 4 mia. kr. afledt af den tekniske indbudgettering af indskud i hhv. Højteknologifonden og Finansierings-

fonden, som modsvares af en tilsvarende teknisk udgiftskontering og således er DAU-neutral, jf. afsnit 3.2.

På finansloven for 2006 skønnes statens indtægter at blive ca. 515½ mia. kr. Det er ca. 8 mia. kr. højere end budgetteret på finanslovforslaget fra august, hvilket blandt andet kan henføres til højere forventede indtægter fra erhvervsskatterne og de øvrige indtægter, herunder godt 2½ mia. kr. afledt af den tekniske indbudgettering af indskud i hhv. Højteknologifonden og Finansieringsfonden, jf. ovenfor.

Det forventede fald i indtægterne fra 2005 til 2006 skal blandt andet ses i lyset af lavere indtægter fra pensionsafkastskatten samt lavere øvrige indtægter.

	2005			2006		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
Mia. kr., årets priser						
Personskat til staten, netto	80,2	78,3	-1,9	88,4	85,2	-3,2
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	81,1	81,2	0,2	87,0	87,2	0,2
Erhvervsskatter til staten, netto	51,2	54,7	3,5	49,4	54,6	5,2
Moms	149,7	151,1	1,4	156,9	156,1	-0,8
Registreringsafgift	19,5	21,0	1,5	20,4	21,7	1,3
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,3	22,9	0,6	22,5	22,7	0,2
Energi- og miljøafgifter	31,1	30,9	-0,2	31,6	31,2	-0,4
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	19,1	18,9	-0,2	19,4	18,8	-0,6
Pensionsafkastskat	23,5	30,2	6,7	7,8	9,1	1,3
Tinglysningsafgift mv.	8,2	9,1	0,9	7,1	7,7	0,6
Skatter og sociale bidrag i alt	485,9	498,4	12,6	490,6	494,3	3,8
Øvrige indtægter	19,2	26,1	6,9	16,9	21,1	4,2
Indtægter i alt	505,1	524,5	19,5	507,4	515,4	8,0

Indtægtsskønnene for 2005 og 2006 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2005. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i tabel 3.9 nedenfor.

For 2005 er den reale BNP-vækst opjusteret med 0,4 pct.enheder i forhold til augustskønnet. Udskrivningsgrundlaget for bundskatten er nedjusteret, mens udskrivningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget er opjusteret. Realvæksten i privatforbruget er opjusteret med 0,5 pct.enheder, herunder er væksten i bilkøbet opjusteret markant. Væksten i momsgrundlaget ventes nu at være lidt større end skønnet i august.

For 2006 er skønnet for den reale BNP-vækst uændret i forhold til augustvurderingen. Udskrivningsgrundlaget for bundskatten er nedjusteret. Realvæksten i privatfor-

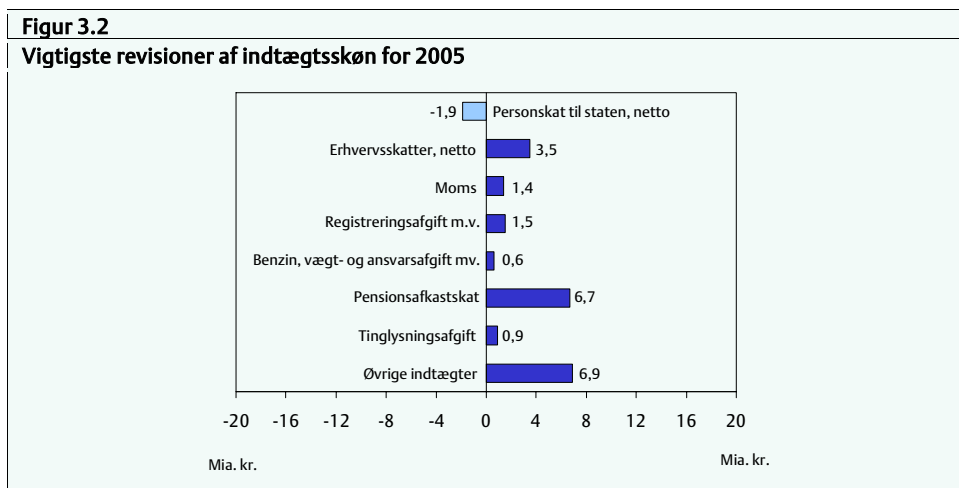
bruget i 2006 er nedjusteret marginalt i forhold til skønnet i august. Væksten i momsgrundlaget er nedjusteret med 0,8 pct.enheder.

Tabel 3.9
Budgetteringsforudsætninger, 2005-2006

	2005			2006		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	2,4	2,8	0,4	2,4	2,4	0,0
Privatforbrug, realvækst i pct.	3,6	4,1	0,5	2,5	2,4	-0,0
Heraf bilkøb	15,8	21,4	5,7	5,7	2,8	-2,9
Forbrugerpriser, vækst i pct.	1,7	1,8	0,1	2,1	2,0	-0,2
Momsgrundlag, nominal vækst pct.	5,3	5,5	0,2	4,8	4,0	-0,8
Timeløn for LO/DA-arbejder, nominal vækst i pct.	3,3	3,1	-0,2	3,8	3,6	-0,2
Ledighed, 1.000 personer	158	158	0	147	147	0
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.723	2.729	6	2.739	2.743	4
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	771,0	768,0	-3,0	803,7	797,8	-5,9
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr.	837,0	839,9	2,9	872,8	874,6	1,7

Statens indtægter i 2005

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2005 er vist i *figur 3.2* og er uddybet nedenfor.

Personskatterne til staten (78,3 mia. kr.) forventes at indbringe 1,9 mia. kr. mindre end skønnet i august. Nedjusteringen skyldes en forventning om lavere provenu fra indkomstskatterne i 2005, mens den samlede afregning til kommunerne er uændret. Nedjusteringen af provenuet fra personskatterne skal navnlig ses i sammenhæng med lavere skøn for de skattepligtige overførsler samt nye ligningsoplysninger for 2004, der ligger til grund for fremskrivningen til 2005 og 2006.

Erbvervsskatterne til staten (54,7 mia. kr.) skønnes at indbringe 3,5 mia. kr. mere end ventet i august. Opjusteringen kan primært henføres til de ikke-kulbrinteskattepligtige, hvor skønnet for den indbetalte skat for indkomståret 2005 er opjusteret. Dertil kommer en opjustering af reguleringerne vedrørende tidligere indkomstår. Opjusteringen for indkomståret 2005 skal ses i lyset af den gunstige konjunkturudvikling.

Momsindtægterne (151,1 mia. kr.) er opjusteret med 1,4 mia. kr. som følge af de seneste regnskabstal.

Registreringsafgiften (21,0 mia. kr.) forventes på baggrund af de seneste regnskabstal at indbringe 1,5 mia. kr. mere end ventet i august. Det kan først og fremmest henføres til det høje salg af personbiler til husholdninger og erhverv i 3. kvartal 2005. Salget af biler til husholdninger og erhverv på månedsbasis har været godt 20 pct. højere i perioden juli-oktober sammenlignet med første halvår 2005.

Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv. (22,9 mia. kr.) forventes at indbringe 0,6 mia. kr. mere end ventet i august. Opjusteringen skal dels ses i lyset af en opjustering af bilparken, der øger proventuet fra benzinafgiften, vægtafgiften og ansvarsafgiften af motorkøretøjer. Derudover giver en intensiveret færdselskontrol anledning til en opjustering af bødeindtægterne.

Pensionsafkastskatten (30,2 mia. kr.) er opjusteret med 6,7 mia. kr., hvilket primært kan henføres til en opjustering af skønnet for afkastet på pensionsformuen. I den forrige del af 2005 er såvel danske som udenlandske aktier steget ganske kraftigt. En række af de største pensionskasser har offentliggjort kvartalsregnskaber for 3. kvartal, der viser et samlet afkast for 1.-3. kvartal i størrelsesordenen 11-12 pct., hvilket er en anelse højere end afkastet for 2004 som helhed. Indtægterne fra pensionsafkastskatten er ganske følsomme over for aktiekursbevægelser og renteændringer og kan derfor svinge betydeligt fra år til år.

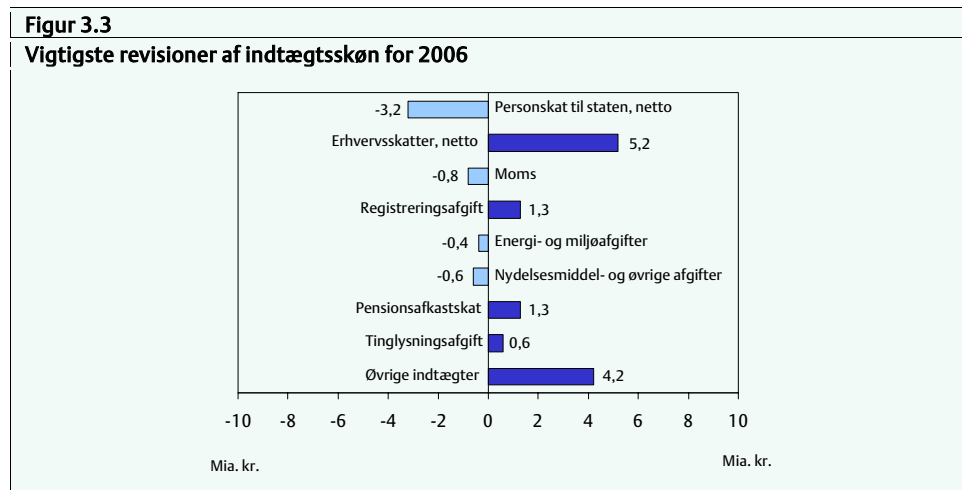
Tingbysningsafgiften mv. (9,1 mia. kr.) skønnes samlet set at indbringe 0,9 mia. kr. mere end skønnet i august. Opjusteringen kan henføres til den forventede aktivitet på bolig- og lånemarkedet, herunder låneomlægninger.

Øvrige indtægter (26,1 mia. kr.) er samlet set opjusteret med 6,9 mia. kr. siden august. Opjusteringen skyldes først og fremmest en teknisk kontering af indtægter på knap 4 mia. kr. vedrørende den konkrete indbudgettering af indskud i henholdsvis Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger for Danmarks Grundforskningsfond, der sker på Tillægsbevillingsloven for 2005. Indbudgetteringen modsvares af en tilsvarende teknisk udgiftskontering og er således DAU-neutral. Endvidere forventes højere salgsindtægter på 2,5 mia. kr. i forbindelse med statens salg af aktier i Post Danmark, Bella Center A/S og Gastra A/S. Hertil kommer forventede merindtægter vedrørende indfrielse af statslån til institutioner på Undervisningsministeriets område (0,5 mia. kr.), udbytteindtægter fra statslige aktiebesiddelser (0,5 mia.

kr.), Den sociale Pensionsfond (0,4 mia. kr.) samt renter og øvrige indtægter (0,3 mia. kr.). I modsat retning trækker mindreindtægter fra de generelle reserver (1,2 mia. kr.), der omtrent modsvarer salget af Gastra A/S, jf. ovenfor.

Statens indtægter i 2006

Statens indtægter er budgetteret til ca. 515½ mia. kr. på finansloven for 2006. De væsentligste justeringer af skønnet er vist i figur 3.3 og er uddybet nedenfor.

Persoonskatterne til staten (85,2 mia. kr.) forventes at indbringe 3,2 mia. kr. mindre end skønnet i august. Nedjusteringen skyldes primært en forventning om lavere provenu fra indkomstskatterne i 2005, mens den samlede afregning til kommunerne er opjusteret med 0,2 mia. kr. Nedjusteringen af provenuet fra persoonskatterne skal navnlig ses i sammenhæng med lavere skøn for de skattepligtige overførsler samt nye ligningsoplysninger for 2004, der ligger til grund for fremskrivningen til 2005 og 2006.

Erhvervsskatter til staten (54,6 mia. kr.) ventes at være 5,2 mia. kr. højere end skønnet i augustvurderingen. Størstedelen af opjusteringen kan henføres til de ikke-kulbrinteskattepligtige, hvor opjusteringen i lighed med 2005 skal ses på baggrund af en forventet stærk konjunkturudvikling. Hertil kommer en mindre opjustering af indtægterne fra de kulbrinteskattepligtige, der blandt andet afspejler betalingsforskydninger. Provenuet fra selskabsskatten kan variere en del fra år til år, og skønnet er forbundet med nogen usikkerhed.

Momsindtægterne (156,1 mia. kr.) er nedjusteret med 0,8 mia. kr. i forhold til augustskønnet, hovedsageligt som følge af en nedjustering af momsgrundlaget.

Registreringsafgiften (21,7 mia. kr.) er opjusteret med 1,3 mia. kr. i forhold til augustskønnet som følge af en opjustering af det forventede bilkøb i 2006.

Energi- og miljøafgifterne (31,2 mia. kr.) forventes samlet set at indbringe 0,4 mia. kr. mindre end skønnet i august. Energiafgifterne er såkaldte stykafgifter, og proventet fra en stykafgift afhænger alene af den omsatte mængde af den afgiftsbelagte vare. Nedjusteringen kan derfor henføres til en nedjustering i brændselsforbruget.

Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter (18,8 mia. kr.) er nedjusteret med 0,6 mia. kr. i forhold til augustskønnet. Nedjusteringen kan dels forklares med, at det private forbrug af nydelsesmidler i 2006 forventes at blive lavere end forudsat i august. Dels blev der indgået aftale om at halvere passagerafgiften i forbindelse med aftalen om finansloven for 2006. Halveringen af passagerafgiften forventes isoleret set at reducere proventet fra passagerafgiften med ca. 0,3 mia. kr. i 2006.

Pensionsafkastskatten (9,1 mia. kr.) er opjusteret med 1,3 mia. kr. i forhold til augustskønnet. Ændringen afspejler først og fremmest ændrede forudsætninger vedrørende renteutviklingen i gennem 2006, hvor der nu påregnes en lidt mindre stigning i renten i gennem året end lagt til grund i augustvurderingen. Det bemærkes, at en rentestigning medfører et vist kurstab på obligationer og renteaftækningsinstrumenter i det pågældende år.

Tinglysningsskatten mv. (7,7 mia. kr.) er opjusteret med 0,6 mia. kr. i forhold til augustskønnet. Opjusteringen kan henføres til justerede forventninger til aktiviteten på bolig- og lånemarkedet.

Øvrige indtægter (21,1 mia. kr.) er samlet set opjusteret med 4,2 mia. kr. i forhold til august. Indtægterne er navnlig opjusteret som følge af den konkrete indbudgettering af indskud i hhv. Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger for Danmarks Grundforskningsfond, der teknisk øger de statslige indtægter med godt 2½ mia. kr. i 2006. Indbudgetteringen modsvarer af en tilsvarende teknisk udgiftskontering og er således DAU-neutral. Hertil kommer forventede merindtægter vedrørende blandt andet omlægning af statslige aktiver (0,6 mia.kr), udbytteindtægter fra statslige aktiebesiddelser (0,4 mia. kr.) og højere overskud fra Nationalbanken (0,3 mia. kr.).

Finansloftalerne virkning på statens indtægter i 2006

Finansloftalerne mindsker isoleret set statens indtægter i 2006 med ca. 0,2 mia. kr., jf. tabel 3.10. Øget udbytte fra virksomheder under Finansministeriet, overførsel af midler fra Hypotekbanken og udmøntning af indtægtsreserver mv. medfører isoleret set højere statslige indtægter.

Tabel 3.10
FL06-aftalernes virkning på statens indtægter i 2006

Mia. kr.	
Gradvis afskaffelse af passagerafgiften	-0,3
Forlængelse af momskredittiden	0,0
Afgiftsnedsettelse på el og varme	-0,1
Partikelfiltre og bagrudevaskere	0,0
Nedsættelse af jordskatterne	0,0
Forenkling af aktieavancebeskatningen	-0,1
Øget udbytte fra virksomheder under Finansministeriet	0,2
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udmøntning af indtægtsreserver mv.	0,1
FL-aftaler i alt	-0,2

Finanslovaftalerne indeholder endvidere en række skattnedsættelser. Passagerafgiften afskaffes gradvist, således at passagerafgiften halveres i 2006 og helt bortfalder i 2007. Desuden forlænges momskredittiden i første halvdel af august. Dertil kommer nedsættelser af CO₂-afgiften på el og afgifter på fjernvarme og overskudsvarme, der afsættes eksternt, samt afgiftsfritagelse for partikelfiltre i registreringsafgiften fra 2006, mens rabatten i registreringsafgiften for bagrudevaskere/vaskere afskaffes fra 2007. Jordskatterne nedsættes afledt af reduktionen af de direkte tilskud fra EU. Endelig forenkles reglerne for beskatning af aktieavancer.

Samlet set er aftalerne om finansloven for 2006 omtrent statsfinansielt neutrale i 2006, jf. omtale ovenfor.

3.4 Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden målt som andel af BNP skønnes at falde med 6³/₄ pct.-enheder i 2005 og med yderligere 3¹/₂ pct.-enheder i 2006, jf. tabel 3.11. I forhold til 2001 er der samlet tale om et fald på 13³/₄ pct.-enheder. Korrigeret for statslige genudlån skønnes faldet i statsgælden fra 2001 til 2006 at udgøre knap 15 pct.-enheder.

Tabel 3.11						
Statsgælden, 2001-2006						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nominel statsgæld ultimo året, mia. kr., årets priser						
Indenlandsk gæld	611,0	624,9	611,0	604,6	529,7	475,8
Udenlandsk gæld	83,8	83,7	83,9	83,9	90,2	89,2
Nettogæld til Nationalbanken ¹⁾	-39,6	-46,0	-40,5	-58,0	-51,8	-30,0
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds obligationsbeholdning	-141,1	-141,4	-138,7	-136,9	-132,0	-131,9
Værdi af øvrige fondes obligationsbeholdning ²⁾	-	-	-	-	-3,6	-6,0
Samlet statsgæld	514,1	521,3	515,7	493,6	432,5	397,0
Udestående genudlån ³⁾	5,8	12,5	14,7	18,5	21,2	23,8
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån	508,3	508,8	501,0	475,1	411,3	373,3
Samlet statsgæld i pct. af BNP	38,5	38,3	36,8	33,8	28,1	24,7
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	38,1	37,3	35,7	32,5	26,7	23,2
1) Nettogæld til Nationalbanken er opgjort i henhold til statsregnskabet for 2003, mens nettogælden for 2004 og 2005 er opgjort i henhold til Nationalbankens månedsbalance. 2) Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond. 3) Omfatter primært genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, der for nærværende står for langt det største omfang af nye genudlån.						

Opgjort nominelt skønnes statsgælden at falde med 96½ mia. kr. fra 493,6 mia. kr. i 2004 til 397,0 mia. kr. i 2006.

Fra 2005 til 2006 skønnes et fald i statsgælden på 35½ mia. kr., selv om overskuddet på statens løbende drifts- anlægs- og udlånssaldo (DAU-saldoen) isoleret set tilsiger en nedbringelse af statsgælden med knap 48½ mia. kr., *jf. tabel 3.12*.

Nedbringelse af statsgælden kan udover virkningen af DAU-overskuddet på statens løbende drifts-, anlægs- og udlånssaldo henføres til beholdningsbevægelser mv., genudlån m.v. samt kurseffekter ved den løbende lånoptagelse og nettokøb af obligationer i den Sociale Pensionsfond m.fl.

Tabel 3.12					
DAU, nettokassesaldo og ændring i statsgæld, 2004-2006					
	2004	2005		2006	
	Regnsk.	Aug.	Dec.	FFL06	FL06
Mia. kr., årets priser					
DAU-saldo	27,7	50,1	68,2	39,9	47,4
Genudlån	-5,4	-4,4	-4,1	-5,2	-6,9
Beholdningsbevægelser og periodisering mv.	1,4	-0,1	0,0	-1,0	-2,9
Nettokassesaldo	23,6	45,6	64,1	33,7	37,6
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-23,6	-45,6	-64,1	-33,7	-37,6
Kurseffekter ved lånoptagelse og ved nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond mv.	1,5	3,1	3,0	0,5	2,1
Ændring i statsgæld (år til år)	-22,1	-42,5	-61,1	-33,2	-35,4

I 2006 skønnes nettokassesaldoen, der angiver likviditetseffekten af statens budget, at udvise et overskud på godt 37½ mia. kr. For 2005 skønnes nettokassesaldoen til godt 64 mia. kr. mod et skønnet overskud på godt 45½ mia. kr. i august. Opjusteringen skyldes primært et opjusteret skøn for DAU-saldoen.

Kurseffekterne afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved den løbende lånoptagelse og nettokøb af obligationer i den Sociale Pensionsfond m.fl. Emissionskurstab ved udstedelse har betydning for statsgældsudviklingen som følge af, at statsgælden opgøres nominelt. At det skønnede emissionskurstab isoleret set bidrager til øget gæld skyldes, at den statslige lånoptagelse forventes at ske til under kurs 100. Kurstab eller -gevinster afhænger af statspapireernes kuponrente og renteniveauet i det enkelte år, idet en kurs under 100 afspejler, at kuponrenten på årets udstedelser er lavere end den tilsvarende effektive markedsrente. Emissionskurstabet slår dermed fuldt igenem på statsgælden og mindsker gældsnedbringelsen, idet denne opgøres nominelt.

Emissionskurstabet fordeles over lånenes løbetid som en omkostning over DAU-saldoen på linje med omkostninger ved de nominelle kuponrentebetalinger. Dermed sikres det, at rentekomkostninger svarende til den årlige effektive rente (den nominelle rente plus fordelte emissionskurstab) indgår på DAU-saldoen i hele lånets løbetid. Derved påvirkes DAU-saldoen ikke fuldt ud af emissionskurstabet i udstedelsesåret.

Statens samlede finansieringsbehov (bruttofinansieringsbehovet) udgøres af statens nettofinansieringsbehov tillagt afdrag på statsgælden inklusive nettokøb af obligationer i den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond. Bruttofinansieringsbehovet skønnes i 2006 at udgøre knap 56¾ mia. kr., hvoraf den inden- og udenlandske låntagning skønnes at udgøre henholdsvis 23½ og knap 11½ mia. kr. i 2006, *jf. tabel 3.13*. Der budgetteres i 2006 med træk på statens konto i Nationalbanken på 21,8 mia. kr.

Bruttofinansieringsbehovet skønnes i 2005 til 57½ mia. kr., svarende til en nedjustering i forhold til augustskønnet på knap 16 mia. kr. Den inden- og udenlandske låntagning skønnes til henholdsvis godt 35¾ mia. kr. og 15½ mia. kr. Hertil kommer et træk på statens konto i Nationalbanken på knap 6¼ mia. kr.

Tabel 3.13					
Bruttofinansieringsbehov og statens låntagning, 2004-2006					
	2004	2005		2006	
	Regnsk.	Aug.	Dec.	FLL06	FL06
Mia. kr., årets priser					
Nettofinansieringsbehov	-23,6	-45,6	-64,1	-33,7	-37,6
- Afdrag på statsgæld i alt ¹⁾ :	116,0	119,0	121,7	91,4	94,2
- Indenlandsk statsgæld	100,0	105,6	112,4	79,2	81,9
- Udenlandsk statsgæld	16,1	13,4	9,3	12,3	12,4
Bruttofinansieringsbehov²⁾	92,4	73,4	57,5	57,7	56,7
- Indenlandsk låntagning	92,6	29,9	35,8	42,5	23,5
- Udenlandsk låntagning	16,1	15,5	15,5	15,2	11,4
- Træk på statens konto i Nationalbanken ³⁾	-16,3	28,0	6,2	0,0	21,8
1)	Langfristet gæld – dvs. gæld der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år.				
2)	Ligesom nettofinansieringsbehovet angiver nettokassesaldoen med modsat fortegn, angiver bruttofinansieringsbehovet bruttokassesaldoen med modsat fortegn.				
3)	Trækket på statens konto i Nationalbanken i 2004 er opgjort i henhold til statsregnskabet. Tallet stemmer ikke fuldt ud overens med Nationalbankens regnskab.				
4)	Der er prognosticeret med indgåelse af DKK/EUR swaps på ca. 8 mia. kr. i 2006.				

Fordelingen af de statslige lån er fastlagt i normen for statens låntagning. Ifølge den indenlandske norm for statens låntagning dækkes det indenlandske bruttofinansieringsbehov (summen af afdrag på den indenlandske statsgæld og det statslige indenlandske nettofinansieringsbehov) som udgangspunkt via udstedelser af indenlandske statspapirer og eventuelt træk på statens konto i Nationalbanken. Den udenlandske norm indebærer, at der normalt optages udenlandske lån svarende til det udenlandske bruttofinansieringsbehov, dvs. stort set uændret udenlandsk statsgæld.

I 2005 udgør det udenlandske nettofinansieringsbehov 2¼ mia. kr., som følge af udenlandske genudlån i USD til Danmarks Skibskreditfond. I overensstemmelse med den udenlandske norm er det udenlandske bruttofinansieringsbehov omtrent tilsvarende større end afdragene på den udenlandske statsgæld i 2005.

Udviklingen i statsgælden afspejles i en vis udstrækning i udviklingen i den offentlige ØMU-gæld, *jf. tabel 3.14*. ØMU-gælden er som statsgælden et bruttogældsbegreb, der primært omfatter statens og kommunernes obligationsgæld. Herudover korrigeres for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

ØMU-gældskvoten – ØMU-gælden målt som andel af BNP – skønnes at falde med knap. 17 pct.-enheder i perioden 2001-2006. Korrigeres for genudlån til de statsgaranterede enheder skønnes faldet at udgøre 18 pct.-enheder.

Tabel 3.14**ØMU-gælden, 2001-2006**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser						
Staten:						
Indenlandsk gæld	611,0	624,9	611,0	604,6	529,7	475,8
Udenlandsk gæld	83,8	83,7	83,9	83,9	90,2	89,2
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-109,5	-113,1	-118,1	-120,8	-120,6	-121,5
Øvrige fonde					-3,6	-6,0
Øvrige statslige poster	0,2	2,7	0,2	-0,9	0,5	-1,6
Kommuner:						
Samlet gæld	60,8	66,4	70,2	76,2	76,2	76,2
Beholdning af statsobligationer	-5,1	-4,2	-5,3	-5,4	-5,4	-5,4
Sociale kasser og fonde (ATP mv.): Beholdning af statsobligationer mv.	-20,9	-21,3	-16,8	-16,5	-16,3	-16,3
Samlet ØMU-gæld	633,2	642,9	625,1	624,7	550,7	490,4
Udestående genudlån ¹⁾	5,8	12,5	14,7	18,5	21,2	23,8
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån	627,4	630,3	610,4	606,1	529,5	466,7
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	47,4	47,2	44,6	42,8	35,7	30,5
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	47,0	46,3	43,5	41,5	34,4	29,0
1) Genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af tabel 3.12. De tre ovenstående selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.						

Det større fald i ØMU-gælden set i forhold til statsgælden i 2005 og 2006 kan blandt andet henføres til en nedbringelse af statens indestående på kontoen i Nationalbanken. Statens indestående i Nationalbanken modregnes ikke i ØMU-gælden, og en nedbringelse af indeståendet muliggør øget nedbringelse af statens obligationsgæld.

Hverken udviklingen i ØMU-gælden eller i statsgælden kan give et dækkende billede af holdbarheden af de offentlige finanser, idet gældsbegreberne ikke på tilstrækkelig vis omfatter statslige og kommunale finansielle aktiver eller inddrager virkningen af fremtidig nettoforpligtigelser, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2005.

3.5 De statslige udgifters sammensætning i 2006

På finansloven for 2006 er der samlet set budgetteret med statslige udgifter på godt 468 mia. kr., *jf. tabel 3.15.*

Indkomstoverførslerne udgør langt hovedparten af statens udgifter og er budgetteret til ca. 232¾ mia. kr. svarende til knap 50 pct. af de samlede statslige udgifter på finansloven for 2006.

Den næststørste udgiftskategori er driftsudgifterne – herunder især udgifter til løn samt køb af varer og tjenesteydelser – på knap 92½ mia. kr., hvilket svarer til knap 20 pct. af statens udgiftsbudget.

Tabel 3.15		
Statens udgifter i 2006		
	Mia. kr.	Andel i pct.
Indkomstoverførsler	232,7	49,7
Driftsudgifter	92,4	19,7
Bloktilskud til kommuner mv.	64,8	13,8
Renter af statsgæld mv.	26,9	5,7
Øvrige udgifter	29,6	6,3
EU-bidrag	16,6	3,6
Anlægsudgifter	4,9	1,1
I alt	468,1	100,0
Anm.: Den valgte fordeling af udgifterne følger ikke det statslige rammesystem fuldt ud. Børnefamilieydelsen er placeret under indkomstoverførslerne på linje med nationalregnskabets kategorisering. Driftsudgifterne er afgrænset som statens driftsramme. Bloktilskud til kommuner er inklusive budgetterede udgifter i tilknytning til overgangsordningen vedrørende indførelse af grundtakstmodel. Øvrige udgifter omfatter blandt andet ulandsbistand og erhvervstilskud.		

Bloktilskud til kommuner mv. udgør ca. 64¾ mia. kr. eller knap 14 pct. af de samlede statslige udgifter. Renter af statsgæld udgør knap 27 mia. kr. eller godt 5½ pct. af de samlede udgifter, mens øvrige udgifter – herunder blandt andet ulandsbistand og diverse tilskud mv. – udgør ca. 29½ mia. kr. svarende til en andel på knap 6½ pct.

Endelig udgør Danmarks EU-bidrag ca. 16½ mia. kr. svarende til omtrent 3½ pct. af statens udgifter i 2006, mens anlægsudgifterne udgør ca. 1 pct.

Nedenfor gives en mere detaljeret oversigt over udgiftssammensætningen for indkomstoverførsler og driftsudgifter – de to største poster på statens udgiftsbudget.

Indkomstoverførsler

Statens udgifter til indkomstoverførsler udgør som nævnt ovenfor ca. 232¾ mia. kr., *jf. tabel 3.16.* Udgifterne til folkepension er budgetteret til ca. 78¾ mia. kr. på finansloven for 2006. Det svarer til knap 34 pct. af samtlige statslige udgifter til indkomstoverførsler. Førtidspensionen, efterlønnen og A-dagpenge er andre store udgiftspo-

ster, hvor blandt andet førtidspensionen med knap 22½ mia. kr. udgør godt 9½ pct. af de samlede udgifter til indkomstoverførsler.

Tabel 3.16		
Statens udgifter til indkomstoverførsler i 2006		
	Mia. kr.	Andel i pct.
Folkepension	78,8	33,9
Efterløn	22,4	9,6
A-dagpenge	19,2	8,2
Førtidspension	20,8	8,9
Børnefamilieydelse	13,1	5,6
Tjenestemandspensioner	14,1	6,1
Stipendier (SU)	10,5	4,5
Aktivering ¹⁾	7,8	3,4
Barselsdagpenge	8,6	3,7
Boligstøtte	7,6	3,3
Sygedagpenge	6,1	2,6
Kontanthjælp	4,9	2,1
Revalidering	2,2	0,9
Løntilskud til fleks- og skånejob	4,0	1,7
Børnetilskud mv.	2,4	1,0
Godtgørelse til voksen- og efteruddannelse, herunder SVU	1,8	0,8
Overgangsydelse	0,1	0,1
Elevstøtte/skoleydelse	1,0	0,4
Personlige tillæg og varmetillæg	0,9	0,4
Resterende indkomstoverførsler ²⁾	6,4	2,8
Indkomstoverførsler i alt	232,7	100,0
Anm.: Afgrænsningen af indkomstoverførslerne stemmer ikke fuldstændig overens med afgrænsningen i nationalregnskabet. For visse ordninger, f.eks. førtidspension, kontanthjælp og sygedagpenge, er der også kommunale udgifter. Af tabellen fremgår kun de statslige udgifter.		
1) Afgrænset som den del af den aktive arbejdsmarkedspolitik, der er opført på statens overførselsbudget.		
2) Omfatter blandt andet udgifter til børnepasningsorlov, introduktionsydelse, delpension og besættelsestidens ofre.		

Driftsudgifter

Statens driftsudgifter – afgrænset som driftsrammen – er budgetteret til knap 92½ mia. kr. på finansloven for 2006, *jf. tabel 3.17*.

Udgifterne til Forsvaret og Hjemmeværnet på ca. 17 mia. kr. eller ca. 18½ pct. af driftsudgifterne udgør den største post på statens driftsramme. En anden stor udgiftspost er videregående uddannelser og forskning på ca. 16½ mia. kr. svarende til ca. 18 pct. af driftsrammen. Af øvrige store poster på driftsrammen kan nævnes ungdomsuddannelser, departementer/central-styrelser mv. og politi.

Tabel 3.17**Statens driftsudgifter i 2006**

	Mia. kr.	Andel i pct.
Forsvar og Hjemmeværnet	17,1	18,5
Videregående uddannelser, forskning mv.	16,5	17,9
Politi	7,1	7,7
Departementer/centralstyrelser mv.	8,2	8,9
Erhvervsrettede ungdomsuddannelser	5,9	6,4
ToldSkat	5,3	5,7
Kriminalforsorg og retsvæsen	3,8	4,1
Trafikområdet	3,7	4,0
Kulturområdet	3,0	3,2
AMU, åben uddannelse, folkeoplysning mv.	2,3	2,5
Grundskolen	2,3	2,5
Gymnasiale uddannelser	2,2	2,4
Aktivering af forsikrede ledige ¹⁾	1,5	1,6
Fødevareområdet	1,6	1,8
Arbejdsmarkedsservice mv.	1,5	1,6
Miljøområdet	0,9	1,0
Momsreserve ²⁾	5,8	6,3
Resterende driftsudgifter	3,7	4,0
Driftsudgifter i alt	92,4	100,0

Anm.: Opgørelsen er baseret på statens driftsramme med udgangspunkt i finanslovens aktivitetsområder.

- 1) Afgrænset som den del af den aktive arbejdsmarkedspolitik, der er opført på statens driftsramme.
- 2) Statsinstitutionernes udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms afholdes ved træk på momsreserven, jf. finanslovens §35.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Resumé

- Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til ca. 51¼ mia. kr. i 2005 og knap 36½ mia. kr. i 2006.
- De nye skøn for de offentlige finanser indebærer opjusteringer af overskuddene på knap 12½ mia. kr. i 2005 og 5½ mia. kr. i 2006 i forhold til augustvurderingen.
- De fortsat store overskud skal ses i sammenhæng med, at der skønnes betydelige indtægter fra pensionsafkastskatten i 2005 og fra Nordsø-aktiviteterne i 2005 og 2006. Der er væsentlig usikkerhed knyttet til provenuskønnene for netop disse indtægtsposter, der er følsomme over for ændringer i henholdsvis den skønnede rente- og aktiekursudvikling samt olieprisen og dollar-kursen.
- Overskuddet på de offentlige finanser skønnes at udgøre 3,3 pct. af BNP i 2005 og 2,3 pct. af BNP i 2006.
- Et skøn for 2007, der overvejende beror på beregningstekniske forudsætninger, viser et offentlig overskud på godt 35½ mia. kr. svarende til 2,1 pct. af BNP.
- Overskuddene på den strukturelle saldo skønnes i gennemsnit til godt 1 pct. af BNP i 2005 og 2006, når der korrigeres for virkningen fra suspensionen af SP-bidraget. De strukturelle overskud ligger dermed inden for målintervallet om gennemsnitlige årlige strukturelle overskud på ½ - 1½ pct. af BNP.
- Det offentlige forbrug skønnes at stige realt med 0,6 pct. i 2005, mens der er forudsat en realvækst på 0,3 pct. i 2006. Bortset fra merudgifter til medicin er skønnet for det kommunale område baseret på økonomiaftalerne for 2006, og den kommunale budgetlægning i 2006 er derfor ikke lagt til grund for det offentlige forbrugsskøn i 2006. De foreliggende kommunale budgetter for 2006 afspejler overskridelser i forhold til aftalerne i juni 2005. I lyset heraf forbereder regeringen en række tiltag for at sikre, at det kommunale forbrug i 2006 bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget.
- Finanspolitikken skønnes at have omtrent neutral virkning på den økonomiske aktivitet i 2005 og i 2006 forudsat kommunal aftaleoverholdelse.

4.1 Offentlige finanser

Skønnet for de offentlige finanser i 2005 og 2006 tager afsæt i den aktuelle vurdering af dansk økonomi, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2005.

Skønnet for 2005 er endvidere baseret på de ministerielle rammeredegørelser for den statslige udgiftsudvikling og en vurdering af den kommunale udgiftsudvikling på baggrund af kommunalt indberettede regnskabstal for 2005.

Skønnet for de offentlige finanser i 2006 er baseret på blandt andet finansloven og kommuneaftalerne fra juni 2005. De foreliggende kommunale budgetter for 2006 afspejler overskridelser i forhold til aftalerne i juni 2005. I lyset heraf forbereder regeringen en række tiltag for at sikre, at det kommunale forbrug i 2006 bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget fra juni 2005, jf. nedenfor.

Skønnet for 2007 beror overvejende på beregningstekniske forudsætninger, herunder blandt andet en forudsat real vækstrate i det offentlige forbrug på 0,5 pct. og i de offentlige investeringer på 1,0 pct.

Siden augustvurderingen har Danmarks Statistik oprevideret overskuddet på de offentlige finanser i 2004 med 8,6 mia. kr. til 24,8 mia. kr., jf. *tabel 4.1*. I 2003 er underskuddet nedrevideret fra 3,2 mia. kr. til 1,0 mia. kr.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Mia. kr., årets priser							
August	15,9	3,6	-3,2	16,2	38,9	30,8	-
December	15,8	3,2	-1,0	24,8	51,3	36,4	35,6
Heraf stat ¹⁾	2,9	3,4	5,7	29,9	50,8	35,9	35,1
Heraf kommuner ¹⁾	5,0	-0,1	-6,9	-5,3			
Heraf sociale kasser og fonde ²⁾	7,9	-0,1	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5
December (pct. af BNP)	1,2	0,2	-0,1	1,7	3,3	2,3	2,1
1)	Opgørelsen af saldoen på henholdsvis stat og kommuner afspejler ikke fuldt ud, at staten via overførsler til kommuner og amter overvejende bærer risikoen for konjunkturelt betingede udsving i udgifter og indtægter. De kommunale underskud i årene 2003-2004 skal således blandt andet ses i sammenhæng med, at de opgjorte kommunale skatteindtægter på nationalregnskabsform er lavere end de overførsler fra staten, der ligger til grund for den kommunale økonomi i disse år.						
2)	A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond samt Særlig Pensionsopsparing i året 2001.						

Oprevisionen af overskuddet i 2004 skyldes blandt andet lavere renteudgifter, højere pensionsafkastskatteprovenu og flere øvrige indtægter, jf. *bilag 2*. Oprevisionen af de øvrige indtægter på godt 4 mia. kr. skal blandt andet ses i sammenhæng med større udtræk fra de kommunale forsyningsvirksomheder og kommunale mérindtægter fra salg af grunde.

I 2005 ventes et overskud på de offentlige finanser på ca. 51¼ mia. kr. eller 3,3 pct. af BNP. Overskuddet forventes reduceret til knap 36½ mia. kr. i 2006 og ca. 35½ mia. kr. i 2007 svarende til henholdsvis 2,3 og 2,1 pct. af BNP.

Den forventede forøgelse af overskuddet fra 2004 til 2005 kan blandt andet henføres til stigende indtægter fra Nordsø-aktiviteterne afledt af en højere oliepris samt lavere udgifter til overførsler, herunder i lyset af bedre konjunkturer, renter mv. Fra 2005 til 2006 skal den skønnede reduktion af overskuddet på 15 mia. kr. navnlig ses i lyset af lavere forventede indtægter fra pensionsafkastskatten, der skønnes reduceret med ca. 18 mia. kr. I 2007 skønnes overskuddet omtrent uændret i forhold til 2006.

Overskuddene på den strukturelle saldo skønnes i gennemsnit til godt 1 pct. af BNP i 2005 og 2006, når der korrigeres for virkningen fra suspensionen af SP-bidraget, *jf. afsnit 4.3*. Der skønnes et omtrent neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken i 2005 og 2006, *jf. afsnit 4.2*.

Ændringer i forhold til vurderingen i august 2005

Den offentlige saldo er opjusteret med knap 12½ mia. kr. i 2005 og ca. 5½ mia. kr. i 2006 i forhold til augustvurderingen, *jf. tabel 4.2 og boks 4.1*.

Samlet set er det navnlig den offentlige indtægtsside, der bidrager til opjusteringen af den offentlige saldo begge år.

Tabel 4.2		
Ændring af den offentlige saldo i 2005 og 2006 siden august		
	2005	2006
Mia. kr., årets priser		
Selskabsskatter	2,3	3,9
Pensionsafkast	7,0	1,3
Registreringsafgift	1,5	1,3
Moms og øvrige afgifter	0,9	-0,7
Personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag	-0,4	-2,2
Overførselsindkomster	1,0	2,4
Subsidier	0,0	-1,2
Offentligt forbrug	-1,3	-0,6
Nettorenteudgifter og udbytter	0,8	0,9
Andre udgifts- og indtægtsposter	0,6	0,4
Ændring af den offentlige saldo, i alt	12,4	5,5

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal viser saldoforbedringer.

Provenuet fra pensionsafkastskatten er opjusteret med 7,0 mia. kr. i 2005 og 1,3 mia. kr. i 2006. Opjusteringen skal primært ses i lyset af højere aktieafkast i 2005 og en lavere skønnet rentestigning igennem 2006 med et deraf følgende mindre kurstab på obligationer og renteaftækningsinstrumenter.

Opjusteringen af selskabsskatterne med 2,3 mia. kr. i 2005 og 3,9 mia. kr. i 2006 skal ses i sammenhæng med den generelle konjunkturudvikling samt nye og mere sikre opgørelser af niveauet for provenuet i 2004.

I lyset af det fortsat høje bilkøb er provenuet fra registreringsafgiften opjusteret med henholdsvis 1,5 mia.kr i 2005 og 1,3 mia. kr. i 2006.

Provenuet fra moms og øvrige afgifter er opjusteret med 0,9 mia.kr i 2005 og nedjusteret med ca. 0,7 mia. kr. i 2006. Justeringerne af provenuskønnene skal blandt andet ses i sammenhæng med opjusteringer af privatforbrug og boliginvesteringer i 2005 og nedjusteringen af bygningsinvesteringerne i 2006. Provenuet for tinglysningsafgiften er opjusteret med knap 1 mia. kr. i 2005 med afsæt i oplysninger, der viser fortsat høj aktivitet inden for låneomlægninger og bolighandler.

Personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag er nedjusteret både i 2005 og 2006, hvilket navnlig skal ses i sammenhæng med lavere skøn for de skattepligtige overførsler samt nye ligningsoplysninger for 2004, der ligger til grund for fremskrivningen til 2005 og 2006.

De skønnede udgifter til overførselsindkomster er nedjusteret med 1,0 mia. kr. i 2005 og 2,4 mia. kr. i 2006. Udgifterne til folkepension og efterløn er nedjusteret i begge år, og dertil kommer lavere udgifter til A-dagpenge og kontantydelse ifølge bistandsloven i 2006. Forhøjelsen af førtidspensionen som led i finansløvtaalen for 2006 bidrager isoleret set til større udgifter i 2006.

Skønnet for de offentlige subsidier er uændret i 2005, men opjusteret med 1,2 mia. kr. i 2006. Opjusteringen i 2006 skal blandt andet ses i sammenhæng med merudgifter til fleksjob samt til ophugningsstøtte til fiskeriet.

De offentlige forbrugsudgifter er opjusteret med 1,3 mia. kr. i 2005 og 0,6 mia.kr i 2006 i lyset af nye oplysninger om forbrugsudviklingen i amter og kommuner i 2005 samt højere skønnede medicinudgifter i 2005 og 2006. De kommunale aftaleoverskridelser ifølge den foreløbige budgetlægning for 2006 er ikke inddraget i skønnet for det offentlige forbrug i 2006, idet regeringen forbereder en række tiltag for at sikre, at det kommunale forbrug i 2006 bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget fra juni 2005. På det statslige område skønnes forbrugsudviklingen i 2005 og 2006 at flugte med det forudsatte i augustvurderingen. Skønnet for det statslige område er baseret på en vurdering af de ministerielle rammedegørelser for 2005 samt finansloven for 2006.

Nettorenteudgifterne inkl. udbytter og overskud er nedjusteret med 0,8 mia. kr. i 2005 og 0,9 mia.kr i 2006, hvilket skal i sammenhæng med forventede lavere renteudgifter og større udbytteindtægter i begge år.

Saldoforhøjelsen som følge af andre udgifts- og indtægtsposter skyldes i 2005 et lavere skøn for EU-bidraget, mens der i 2006 skønnes merindtægter fra overskuddet i Nationalbanken og højere kapitaloverførsler fra den private sektor.

Boks 4.1

Revision af udgifts- og indtægtskøn, 2005 og 2006

De væsentligste ændringer siden augustvurderingen kan opsummeres på følgende vis, *jf. figur 4.1 og bilag 2*:

De *offentlige forbrugsudgifter* er opjusteret med 1¼ mia. kr. i 2005 og godt ½ mia. kr. i 2006. Opjusteringen skal ses i sammenhæng med nye oplysninger om den kommunale forbrugsudvikling, herunder højere skøn for medicinudgifterne i begge år, jf. afsnit nedenfor om skønnet for det offentlige forbrug i 2005 og 2006. Med afsæt i opjusteringen af det nominelle offentlige forbrug skønnes realvæksten til 0,6 pct. i 2005, mens der er forudsat en realvækst på 0,3 pct. i 2006. I forhold til augustskønnet er den reale forbrugsvækst opjusteret med 0,3 pct.-enheder i 2005, men nedjusteret med 0,2 pct.-enheder i 2006. Væksten i den offentlige beskæftigelse skønnes uændret til 1.500 personer om året i 2005 og 2006. Afledt af ATP-indikatoren viser nationalregnskabet et fald i den offentlige beskæftigelse i de tre første kvartaler i 2005 sammenlignet med de samme kvartaler i 2004. Men andre indikatorer peger i retning af en uændret eller svagt stigende offentlig beskæftigelse, herunder tal for den kommunale beskæftigelse fra Det Fælleskommunale Løndatakontor. I lyset af usikkerheden i indikatorerne for den offentlige beskæftigelse er skønnet fra augustvurderingen fastholdt. I 2007 er der beregningsteknisk forudsat en stigning i den offentlige beskæftigelse på 1.500 personer.

Skønnene for de *offentlige investeringer* er uændrede i 2005 og 2006 i forhold til augustvurderingen. Der skønnes reale vækstrater i de offentlige investeringer på 2,7 pct. i 2005 og 1,0 pct. i 2006. Det ændrede skøn i 2006 dækker over en lille nedjustering afledt af finanslovaftalerne og en lille opjustering af de kommunale investeringer i 2006, jf. boks 4.2, i lyset af skønnede engangsudgifter som led i kommunalreformen. Den kommunale budgetlægning for 2006, der afspejler aftaleoveroverskridelser, er kun indarbejdet i begrænset omfang.

De offentlige udgifter til *overførselsindkomster* er justeret ned med ca. 1 mia. kr. i 2005 og knap 2½ mia. kr. i 2006. Nedjusteringen i 2005 skyldes navnlig, at udgifterne til henholdsvis efterløn og aktiveringsydelse skønnes ca. ½ mia. kr. lavere end i august. I 2006 er skønnet for udgifterne til efterløn nedjusteret med ca. ¾ mia. kr., og udgifterne til folkepension er nedjusteret med ½ mia. kr. Dertil kommer lavere udgifter på godt ½ mia. kr. til arbejdsløshedsdagpenge, knap ¾ mia. kr. til kontanthjælp samt godt ½ mia. kr. til øvrige overførsler. I modsat retning trækker højere forventede udgifter til førtidspension på ca. ¾ mia. kr., der primært er afledt af finanslovaftalen for 2006, der indebærer forbedringer for førtidspensionister for godt ½ mia. kr. i 2006 i skattefri ydelser.

Skønnet for de *offentlige subsidier* er uændret i 2005 og opjusteret med knap 1¼ mia. kr. i 2006, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med merudgifter til fleksjob på knap ½ mia. kr. samt til op-hugningsstøtte til fiskeriet på ¼ mia. kr., hvoraf 2/3 dog er EU-finansieret. Dertil kommer, at augustskønnet har vist sig at være ½ mia. kr. for lavt med afsæt i reviderede oplysninger om de statslige erhvervstilskud i 2006.

Øvrige udgifter er nedjusteret med knap ¾ mia. kr. i 2005 og ca. ¼ mia. kr. i 2006. Nedjusteringerne skyldes især et ændret skøn for EU-bidraget i 2005 og et ændret skøn for kapitaloverførslerne i 2006.

Nettorenteudgifter og udbytter er nedjusteret med godt ¾ mia. kr. i 2005 og knap 1 mia. kr. i 2006, hvilket følger af forventede lavere renteudgifter og større udbytteindtægter i begge år.

Boks 4.1 (fortsat)**Revision af udgifts- og indtægtskøn, 2005 og 2006**

Provenuet fra *personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag* nedjusteret med 0,4 mia. kr. i 2005 og 2,2 mia. kr. i 2006. Nye ligningsoplysninger for 2004 peger i retning af lavere skattepligtige indkomster, men højere arbejdsmarkedsbidragsgrundlag sammenlignet med grundlaget for augustskønnene. Herudover skal nedjusteringen af skønnet for personskatterne ses i lyset af nedjusteringen af de skattepligtige overførselsindkomster i 2005 og især i 2006.

Selskabsskatteprovenuet er opjusteret med ca. 2¼ mia. kr. i 2005 og knap 4 mia. kr. i 2006. Opjusteringen vedrører de ikke-kulbrintepligtige selskaber og kan især henføres til den forventede gunstige konjunkturudvikling.

Provenuet fra *pensionsafkastskatten* er opjusteret med 7 mia. kr. i 2005 og ca. 1¼ mia. kr. i 2006. Opjusteringen skal primært ses i lyset af højere aktieafkast i 2005 og en lavere skønnet rentestigning igennem 2006 med et deraf følgende mindre kurstab på obligationer og renteafdækningsinstrumenter. Skønnene for pensionsafkastskatteprovenuet er forbundet med betydelig usikkerhed.

Provenuet fra *registreringsafgiften* er opjusteret med ca. 1½ mia. kr. i 2005 og 1¼ mia. kr. i 2006 i lyset af det fortsat høje personbilkøb i husholdninger og erhverv.

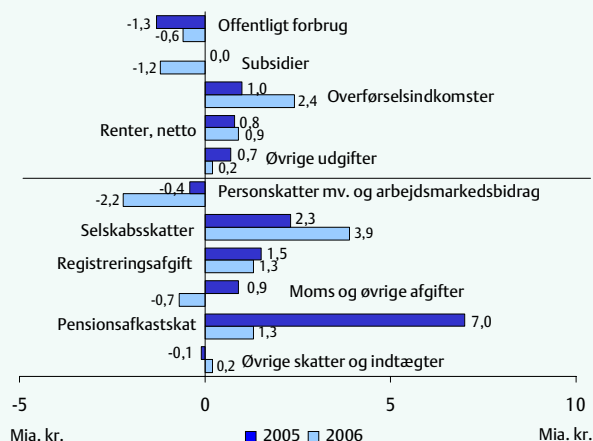
Momsprovenuet er opjusteret med ca. ¼ mia. kr. i 2005 og nedjusteret med ca. 1 mia. kr. i 2006. Justeringerne af provenuskønnene skal blandt andet ses i sammenhæng med opjusteringer af privatforbrug og boliginvesteringer i 2005 og nedjusteringen af bygningsinvesteringerne i 2006.

Provenuet fra de *øvrige indirekte skatter* er opjusteret med knap ¾ mia. kr. i 2005 og ca. ¼ mia. kr. i 2006. Provenuet for tinglysningsafgiften er opjusteret med knap 1 mia. kr. i 2005 med afsæt i oplysninger, der viser fortsat høj aktivitet inden for låneomlægninger og bolighandler. Opjusteringen i 2006 skal ses i sammenhæng med et højere skønnet ejendomsskatteprovenu på baggrund af den kommunale budgetlægning for 2006.

De *øvrige skatter og indtægter* er omtrent uændrede i 2005 og opjusteret med ca. ¼ mia. kr. i 2006, hvilket især kan henføres til et højere forventet overskud fra Nationalbanken.

Figur 4.1

Revision af udgifts- og indtægtskøn, 2005-2006

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer i form af øgede udgifter eller reducerede indtægter, mens positive tal afspejler saldoforbedringer som følge af lavere udgifter eller flere indtægter.

Skønnet for det offentlige forbrug i 2005 og 2006

Skønnet for det nominelle offentlige forbrug er opjusteret med 1¼ mia.kr. i 2005 og med godt ½ mia.kr. 2006 i forhold til augustvurderingen. Opjusteringen skal ses i sammenhæng med nye oplysninger om den kommunale forbrugsudvikling, herunder højere skøn for medicinudgifterne i begge år. Skønnet for medicinudgifterne er be- hæftet med betydelig usikkerhed, herunder udviklingen i priser og mængder. I lyset heraf er styringen af medicinudgifterne vanskelig.

Det skønnede merforbrug i 2005 beror på en vurdering af kommunalt indberettede regnskabstal for 2005. Der skønnes en mere afdæmpet forbrugsudvikling end afspej- let i Danmarks Statistiks tal for det offentlige forbrug i årets første tre kvarta- ler. Navnlig udviklingen i nettovarekøbet ifølge Danmarks Statistiks opgørelse skøn- nes at være overvurderet, herunder i 3. kvartal 2005, der endnu ikke afspejler regn- skabsbaserede oplysninger, men har karakter af en foreløbig prognose. Opjusterin- gen af det nominelle offentlige forbrug i 2006 er baseret på skønnede merudgifter til medicin.

Med afsæt i opjusteringen af det nominelle offentlige forbrug skønnes realvæksten til 0,6 pct. i 2005, mens der er forudsat en realvækst på 0,3 pct. i 2006. I forhold til au- gustskønnet er den reale forbrugsvækst opjusteret med 0,3 pct.-enheder i 2005, men nedjusteret med 0,2 pct.-enheder i 2006.

På det statslige område skønnes forbrugsudviklingen i 2005 og 2006 at flugte med det forudsatte i august. Skønnet er baseret på en vurdering af de ministerielle ramme-

redegørelser for 2005 samt finansloven for 2006. Skønnet for 2006 omfatter udmøntning af budgetreguleringerne på FL06 på i alt 0,8 mia.kr. til bedre budgettering og bedre statslig IT-koordination, *jf. kapitel 2*.

Bortset fra merudgifter til medicin er skønnet for det kommunale område baseret på aftalegrundlaget fra økonomiaftalerne for 2006 i juni 2005, og den kommunale budgetlægning i 2006 er derfor ikke lagt til grund for det offentlige forbrugsskøn i 2006.

De kommunale budgetter for 2006 peger i retning af aftaleoverskridelser på i størrelsesordenen godt 3 mia.kr svarende til ca. $\frac{3}{4}$ pct. af det samlede offentlige forbrug. I lyset heraf forbereder regeringen en række tiltag for at sikre, at det kommunale forbrug i 2006 bringes i overensstemmelse med aftalegrundlaget fra juni 2005, *jf. også boks 4.2*.

Boks 4.2**De kommunale budgetter for 2006 og regeringens reaktion**

Serviceudgifterne i kommunerne budgetteres foreløbigt at stige realt med ca. 2¼ mia. kr. (eksklusive statslige puljer), hvilket indebærer en tilsvarende aftaleoverskridelse. Amterne budgetterer med en realvækst på 1,4 mia. kr. (inklusive statslige puljer), hvilket indikerer en aftaleoverskridelse på 0,8 mia. kr.

Samlet afspejler de foreliggende kommunale budgetter betydelige potentielle overskridelser af de aftalte udgiftsniveauer. Regeringen vil derfor anmode kommuner og amter om at gennemgå budgetterne med henblik på at bringe de kommunale udgifter på niveau med det aftalte.

Opgørelsen af de foreliggende budgetter er behæftet med usikkerhed. Usikkerheden knytter sig især til udviklingen i medicinudgifterne samt årsagerne til stigningerne i de budgetterede administrationsudgifter og skal ses i lyset af kommunalreformen. Kommuner og amter kan have afsat reserver på administrationsområdet med henblik på udmøntning til konsulentydelse, IT-investeringer, data-samkøring, flyttegodtgørelser, honorarer til sammenlægnings- og forberedelsesudvalg mv.

En del af de konterede driftsudgifter vurderes at være investeringsudgifter og/eller at have engangskaraktter. Disse udgifter fører ikke over i et permanent højere udgiftsniveau. Det er muligt, at den høje vækst i udgifterne også delvist kan henføres til, at kommunerne ikke har foretaget en fuld tilpasning af den administrative organisation efter overflytningen af skatteområdet til staten.

Disse forhold vurderes dog ikke fuldt ud at kunne forklare realvæksten i sektoren. De foreliggende budgetter for 2006 indikerer således betydelig vækst vedrørende sygehusvæsen og sygesikring (knap 1¼ mia. kr.), undervisning (knap ¾ mia. kr.) og social- og sundhedsvæsenet (knap ½ mia. kr.).

En opgørelse af realvæksten på kommuner og amter indikerer endvidere, at der kan være tendenser til uhensigtsmæssig adfærd især i amter og kommuner, som skal sammenlægges. Kommuner, der kommer til at udgøre en lille til mellemstor andel af de nye sammenlagte kommuner, har en gennemsnitlig realvækst, der er noget højere end gennemsnittet for alle kommuner. Derudover viser amternes foreløbige budgetter en betydelig variation i realvæksten.

Kommuners og amters foreløbige budgetter for 2006 dækker over en real stigning i bruttoanlægsudgifterne og -indtægterne på henholdsvis 0,9 mia. kr. og 1,2 mia. kr. i forhold til 2005. KL-kommunerne budgetterer med en real stigning i bruttoanlægsindtægterne med 1,2 mia. kr. Dette kan understøtte en formodning om kortsigtet adfærd op til reformen.

Der budgetteres samlet set med et likviditetsforbrug på 4,1 mia. kr. Heraf budgetterer KL-kommunerne med et forbrug af likvide aktiver på 3,3 mia. kr., mens amterne nedbringer deres likviditet med knap 0,7 mia. kr. Der er tale om et historisk højt likviditetsforbrug, og det er vurderingen, at likviditetstrækket er den primære finansieringskilde til aftaleoverskridelserne.

I lyset af de foreløbige budgetter for 2006 har regeringen afholdt møder med de kommunale organisationer. Det er tilkendegivet, at der bør ske en revurdering af budgetterne med henblik på at bringe dem i overensstemmelse med de aftalte udgiftsniveauer.

Regeringen har endvidere præsenteret tiltag møntet på at opnå aftaleoverholdelse og styrke udgiftstyringen i den kommunale sektor, så der sikres en hensigtsmæssig overgang til en ny kommunal struktur. Tiltagene omfatter en yderligere styrkelse af sammenlægnings- og forberedelsesudvalgenes kompetencer i forhold til de økonomiske dispositioner i 2006 og en fremrykning af fristen for sammenlægnings- og forberedelsesudvalgenes behandling af budgetterne for 2006 mv. Endvidere søges tilslutning til at etablere en mulighed for at inddrage eventuel overskudsfinansiering i 2006.

Indenrigs- og sundhedsministeren vil i februar 2006 indkalde en opgørelse af vedtagne tillægsbevillinger samt pålæg om nedsættelse af bevillinger for 2006 med henblik på at få fastlagt, i hvilket omfang der er sket en korrektion af budgetterne for 2006.

Udviklingen i udgifts- og skattetryk

Det samlede udgiftstryk skønnes at falde med 2,8 pct. af BNP fra 2001 til 2007, jf. tabel 4.3. Faldet kan primært henføres til et forventet fald i renteudgiftstrykket på 1,8 pct. af BNP, der er afledt af gældsafvikling og lavere rentesatser.

Tabel 4.3								
Udgifts- og skattetryk, 2001-2007								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Ændr. 2001-2007
Pct. af BNP								
Forbrug	25,7	26,4	26,5	26,6	25,9	25,6	25,4	-0,3
Overførsler	16,5	16,8	17,3	17,2	16,7	16,4	16,3	-0,2
Investeringer	1,9	1,8	1,6	1,8	1,8	1,7	1,7	-0,2
Renteudgifter	4,0	3,8	3,4	3,1	2,7	2,3	2,2	-1,8
Øvrige udgifter	5,3	5,4	5,2	5,2	4,9	5,1	5,0	-0,3
Udgiftstryk¹⁾	53,5	54,2	54,1	53,9	52,0	51,2	50,7	-2,8
Personskatter mv. ²⁾	22,2	22,0	21,7	21,1	21,0	20,8	20,8	-1,3
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	-0,1
Pensionsafkastskat	0,1	0,1	0,4	1,6	1,7	0,5	0,8	0,7
Selskabsskatter	2,8	2,9	2,9	3,2	3,7	3,5	3,1	0,3
Moms	9,6	9,7	9,6	9,8	9,8	9,8	9,8	0,1
Øvrige indirekte skatter	7,8	8,0	7,8	7,9	7,9	7,7	7,5	-0,3
Øvrige skatter	1,7	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	-0,7
Skattetryk	48,6	48,3	48,1	49,2	49,6	47,8	47,5	-1,1
Renteindtægter	1,8	1,5	1,4	1,5	1,4	1,4	1,3	-0,5
Øvrige indtægter	4,5	4,7	4,6	5,1	4,5	4,5	4,3	-0,2
Told mv. til EU ³⁾	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægtstryk¹⁾	54,7	54,4	54,0	55,6	55,3	53,4	52,8	-1,9
1)	Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks nye reviderede opgørelse. Det offentlige forbrug omfatter indtægter fra salg af varer og tjenester samt beregnede udgifter til afskrivninger, og i lyset heraf er det valgt at fastholde den hidtidige opgørelsesform. Danmarks Statistiks opgørelse af de offentlige udgifter omfatter ikke det offentlige varesalg, der er flyttet til indtægtsopgørelsen, ligesom der ikke længere indgår beregnede afskrivninger i de offentlige udgifter og de offentlige indtægter. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.							
2)	Personskatter mv. omfatter kildeskatte, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift samt andre personlige skatter.							
3)	Ifølge nationalregnskabsprincipperne kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår derfor i skattetrykket, men da indtægterne tilfalder EU, indgår de ikke i indtægtstrykket.							

Det offentlige forbrug skønnes isoleret set at bidrage til et fald i udgiftstrykket på 0,7 pct.-enheder fra 2004 til 2005 i lyset af den skønnede realvækst i det offentlige forbrug på 0,6 pct. samt den forholdsvist kraftige stigning i BNP i 2005. Fra 2005 til 2006 forudsættes forbrugstrykket at falde yderligere med 0,3 pct.-enheder.

Overførslernes bidrag til udgiftstrykket skønnes ligeledes at være faldende i 2005 og 2006 som følge af blandt andet lavere ledighed samt den afdæmpede stigning i sats-

reguleringsprocenten på 2 pct. om året i 2005 og 2006, der følger af den private lønstigningstakt i 2003 og 2004.

Skattetrykket, opgjort som skatteindtægternes andel af BNP, skønnes at falde med godt 1 pct.-enhed fra 2001 til 2007. Det faldende skattetryk afspejler blandt andet en lempelse af beskatningen som følge af personskattenedsættelserne i Forårspakken samt skattestoppet. Stigningen i indtægterne fra pensionsafkastskatten på 0,7 pct. af BNP fra 2001 til 2007 skal ses i lyset af det meget lave niveau for provenuet i 2001, mens faldet i de øvrige skatter på 0,7 pct. af BNP primært er afledt af, at SP-bidraget fra og med 2002 ikke indgår i skattetrykket som følge af omlægningen til en individuel pensionsopsparing.

Stigningen i skattetrykket fra 2003 til 2005 på 1,5 pct.-enheder skal primært ses i sammenhæng med stigende indtægter fra Nordsø-aktiviteterne og pensionsafkastskatten, der samlet bidrager til en stigning i skattetrykket på ca. 2 pct. af BNP fra 2003 til 2005, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december, 2005. Faldet i skattetrykket fra 2005 til 2007 på 2,1 pct.-enheder kan tilsvarende især henføres til lavere pensionsafkastskat og lavere selskabsskat, herunder i 2007 lavere selskabsskatter fra Nordsø-aktiviteterne i takt med det forudsatte fald i olieprisen.

Det samlede offentlige indtægtstryk skønnes reduceret med knap 2 pct.-enheder fra 2001 til 2007 især som følge af lavere skatte- og renteindtægtstryk.

4.2 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Finanspolitikens umiddelbare påvirkning af den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt er udtryk for en finanspolitisk afdæmpning af aktiviteten.

På baggrund af finansloven for 2006 og en forudsætning om kommunal aftaleoverholdelse i 2006 skønnes et omtrent neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken i 2006. Finanseffekten skønnes til -0,1 pct. af BNP i 2006, hvilket er uændret i forhold til augustvurderingen, jf. *tabel 4.4*.

Tabel 4.4
Finanseffekt, 2000-2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aktivitetsevirkning, pct. af BNP							
Udgifter i alt	-0,1	0,5	0,2	-0,4	0,5	-0,1	-0,1
Indtægter i alt ¹⁾	-0,2	-0,2	0,1	0,1	0,4	0,0	0,0
Finanseffekt i alt	-0,3	0,3	0,3	-0,3	0,9	0,0	-0,1
Midlertidig suspension af SP	-	-	-	-	0,1	-	-

1) Den midlertidige pensionsopsparing blev som led i Pinsepakken videreført i form af den særlige pensionsopsparing (SP) i 1999. Omlægningen af den særlige pensionsopsparing til en individuel pensionsordning fra og med 2001 påvirker ikke finanseffekten.

Nedjusteringen af realvæksten i det offentlige forbrug fra 0,5 til 0,3 pct. trækker isoleret set i retning af en nedjustering af finanseffekten i 2006 i forhold til augustvurderingen. I modsat retning trækker blandt andet større vækst i de offentlige subsidier samt en række afgiftsnedsættelser på FL06, herunder den gradvise afskaffelse af passagerafgiften.

I 2005 er finanseffekten opjusteret med 0,1 pct.-enhed i forhold til augustvurderingen. Det skyldes primært, at realvæksten i det offentlige forbrug er opjusteret fra 0,3 til 0,6 pct., hvilket delvist modsvares af en nedjustering af de offentlige indkomstoverførsler.

Forudsat kommunal aftaleoverholdelse i 2006 vurderes finanspolitikken at være afstemt med konjunkturerne, jf. også *Økonomisk Redegørelse*, december 2005.

Finanspolitikkenes stramhedsgrad i 2007 er ikke fastlagt på nuværende tidspunkt. Den konkrete finanspolitiske prioritering vil finde sted i løbet af 2006.

4.3 Strukturel budgetsaldo

Saldoen på de offentlige finanser afhænger af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter således relativt meget, mens udgifterne til overførselsindkomster har en tendens til at falde – primært som følge af faldende ledighed. Potentialet for en gunstig udvikling i den offentlige saldo er derfor større i en højkonjunktur med lav ledighed og høj beskæftigelse end i en periode med højere ledighed og lavere beskæftigelse.

Den *strukturelle budgetsaldo* opgøres som den faktiske offentlige saldo fratrukket det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne og angiver dermed stillingen på de offentlige finanser rensset for den givne konjunktursituation. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer der er i

økonomien. Den strukturelle budgetsaldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikens stramhedsgrad og den skønnede strukturelle ledighed.

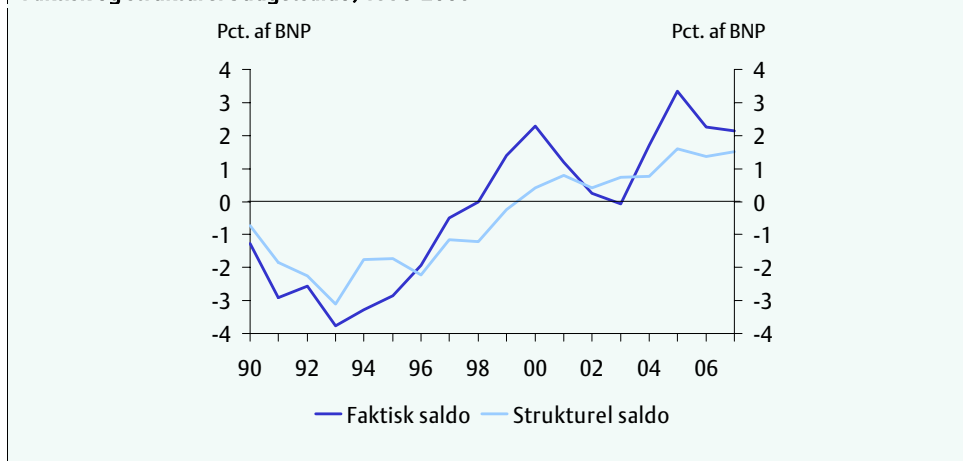
Udover bidrag fra konjunkturerne korrigeres der i beregningen af den strukturelle saldo også for indflydelsen af særlige forhold, som ikke er direkte knyttet til konjunkturudviklingen, men som kan have betydelig og varierende indflydelse på de offentlige finanser fra år til år. Det drejer sig især om pensionsafkastskatteprovenuet, der afhænger af udviklingen i aktie- og obligationskurserne, hvorfor provenuet kan fluktuerer meget kraftigt, selskabsskatteprovenuet, herunder fra Nordsø-aktiviteterne, forskydninger i nettorentudgifterne samt udviklingen i de offentlige drifts- og kapitaloverførsler.

I lyset af metode- og datarevisionen af de offentlige finanser, herunder navnlig flytningen af ATP-fonden til den private sektor, er det operationelle pejlemærke frem mod 2010 for de offentlige overskud justeret til gennemsnitlige årlige overskud på den strukturelle budgetsaldo på $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ pct. af BNP.

Overskuddet på den strukturelle budgetsaldo skønnes at udgøre godt $1\frac{1}{4}$ pct. af BNP i gennemsnit om året i 2004-2006 inklusive et bidrag på 0,3 pct. af BNP, som følger af suspensionen af SP-indbetalingerne, *jf. figur 4.2*. Eksklusive bidraget fra suspensionen af SP-indbetalingerne skønnes overskuddet på struktursaldoen til ca. 1 pct. af BNP om året i 2004-2006, hvilket ligger ca. midt i det forudsatte målinterval.

Figur 4.2

Faktisk og strukturel budgetsaldo, 1990-2006

I 2004-2006 skønnes overskuddet på den strukturelle saldo at være lavere end overskuddet på den faktiske saldo. Det skyldes de ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskatten i 2004 og 2005 og fra selskabsskatten i 2005 og 2006. Dertil kommer, at den gunstige konjunkturudvikling i 2005 og 2006 forventes at bidrage til en større faktisk saldo.

Fra 2002 til 2006 skønnes en forøgelse af den strukturelle saldo på knap 1 pct.-enhed af BNP, der primært kan henføres til faldende nettorentudgifter, *jf. tabel 4.5.*

Tabel 4.5									
Den strukturelle budgetsaldo, 2002-2006									
Strukturel saldo			Ændring som følge af						
	Niveau	Årlig ændr.	Finanspolitik¹⁾	Strukturel ledighed²⁾	Arbejdsudbud³⁾	Nettorentudgifter	Specielle poster⁴⁾	Efterspørgsel⁵⁾	Andet/residual
Pct. af BNP									
2002	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	0,7	0,3	0,2	-0,1	-0,3	0,3	0,2	0,1	-0,1
2004	0,8	0,1	-0,9	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,2
2005	1,6	0,8	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
2006	1,3	-0,3	0,1	0,0	-0,1	0,2	0,0	0,0	-0,5
I alt	-	0,9	-0,5	-0,1	-0,2	0,9	0,4	0,7	-0,3

Anm.: Metoden til beregningen af den strukturelle saldo er som udgangspunkt baseret på den metode, der anvendes af OECD.

- 1) Bidraget fra finanspolitikken, der er baseret på en ADAM beregning, kan som følge af metodeforskelle afvige fra de direkte provenuer, der anvendes til beregningen af finanseffekten. Personskatteprovenu-virkningen af den midlertidige suspension af SP-indbetalingerne i 2004-2006 er medregnet i bidraget fra finanspolitikken.
- 2) Den strukturelle ledighed angiver det ledighedsniveau, som er foreneligt med en langsigtsholdbar inflation.
- 3) Til grund for beregningen ligger arbejdsudbuddet målt i timer.
- 4) Specielle poster indeholder blandt andet drifts- og kapitaloverførsler, overskud af offentlig virksomhed, indtægter fra Nordso-aktiviteterne, skatteværdien af nettopensionsindbetalinger samt indførelsen af det midlertidige pensionsbidrag i 1998, videreførelsen heraf i form af den særlige pensionsopsparring samt omlægningen af den særlige pensionsopsparring til en individuel pensionsordning fra og med 2001.
- 5) Strukturelle virkninger for de offentlige finanser af ændringer i efterspørgselssammensætningen, der navnlig følger af forskelle i den indirekte beskatning.

Efterspørgselssammensætningen bidrager ligeledes til en forbedring af den strukturelle saldo siden 2002. En relativ kraftig vækst i privatforbruget i forhold til BNP-væksten har således bidraget til en forøgelse af den strukturelle saldo gennem en større vækst i det indirekte skatteprovenu. I forhold til andre BNP-komponenter er afgiftsindholdet i privatforbruget således højt, og relativ større vækst i privatforbruget vil derfor trække i retning af en højere strukturel saldo.

Finanspolitikken, navnlig i 2004, samt arbejdsudbuddet bidrager omvendt til en reduktion af det strukturelle overskud i perioden.

Bilag 1

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2006	
Mia. kr., årets priser	
Fremrykning af selskabsskat, a conto-ordning	8,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 1999 af indkomstskat til kommunerne for 1997	0,1
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1995	-2,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Afregning af feriepenge	4,7
Feriefondens renteindtægter	0,1
Fremrykning af kildeskatteafregning	8,8
Aktiesalg, EKR Kreditforsikring	0,3
Etablering af Statens Ejendomsselskab	0,2
1997 i alt	20,7
Mia. kr., årets priser	
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	1,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,2
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1996	-1,3
Korrektion vedr. afregning i 2000 af indkomstskat til kommunerne for 1998	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,0
Scandlines	0,5
Salg af aktier i TeleDanmark	30,9
Omlægning af statslige aktiver	1,9
Harmoniseret afregning af lønsumsafgift	0,7
Betalingsregler for elafgift (inkl. momseffekt)	0,5
1998 i alt	34,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	5,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1997	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af indkomstskat til kommunerne for 1999	0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 1999	-0,3
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Aftale med Naturgas Syd og DONG	-1,4
Kapitalindskud i COMBUS	-0,3
Acontoindbetaling vedr. Dansk Tipstjeneste	0,7
Salg af statslige aktiver	1,3
Pinsepakken	-0,7
1999 i alt	2,9

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2006	
Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	2,7
Selskabsskat	-3,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1998	1,3
Korrektion vedr. afregning i 2002 af personskat mv. til kommunerne for 2000	2,8
Korrektion vedr. afregning i 2002 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2000	0,8
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
Pinsepakken	0,8
Overdragelse af statshavne	-0,7
Kapitaludtræk fra Post Danmark	0,3
Ekstraordinær indfrielse af saneringslån (Københavns kommune)	0,5
Ekstraordinært udbytte fra PostDanmark og DSB	0,2
Frivillige indbetalinger af personskat	0,4
Opløsning af Dansk Eksportfinansieringsfond	0,2
Omlægning af kredittider for momsen (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	12,4
Omlægning af kredittider for vandafgiften	0,2
Afvikling af ejendomsselskabet TOR I/S	-1,0
Ændring af procentgodtgørelse	0,5
Kraftvarmeværkers efterbetaling	0,3
Overførsel fra Hypotekbankens reserver	1,0
Salg af aktier i Københavns Lufthavn	0,9
2000 i alt	21,3
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-11,8
Selskabsskat	7,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,7
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1999	-0,1
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 1999	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 2004 af personskat mv. til kommunerne for 2001	2,1
Korrektion vedr. afregning i 2003 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2001	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,7
Ekstraordinært aktieudbytte fra DONG m.fl.	1,0
Stramning af momskredittider for store virksomheder	14,4
Afskaffelse af importmoms	-1,9
Omlægning af momskredittider for landbrug (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	0,5
Stramning af kredittid for lønsumsafgift	0,3
Pinsepakken	1,1
Frivillige skatteindbetalinger	6,3
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	-1,2
Ekstraordinært bidrag til EU sfa. omlægning af kredittider for momsen i 2000	-0,5
Overdragelse af statshavne	-0,1
Ændret beskatning af husdyrbesætninger	0,4
Naturgas Sjællands overgang til DONG	-0,2
UMTS-licenser – ekstraordinær indtægt i 2001 i forhold til den årlige indtægt 10 år frem	0,7
Indbetaling fra DTU m.fl. vedr. overgang til selveje	1,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,3
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	-0,6
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	-0,4
2001 i alt	19,1

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2006	
Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-12,6
Selskabsskat	3,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,8
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-2,8
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2000	-0,8
Korrektion vedr. afregning i 2005 af personskat mv. til kommunerne for 2002	-0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,1
Pinsepakke	0,8
Ekstraordinært bidrag til EU som følge af omlægning af kredittider for moms i 2001	-0,4
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	1,2
EU-formandskab	-0,8
Stramning af kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	14,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,5
Omlægning af statslige aktiver	0,7
Konkurrenceevnepakke, lempelse af kredittid for mellemstore virksomheder	-1,5
Mindreforbrug som følge af reduktion af videreførte midler	0,5
Regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	0,2
Ekstraordinært låneafdrag fra DONG	0,5
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplastdommen	0,0
Mindreudgift vedr. tjenestemandspensioner	1,6
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	0,9
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	0,4
2002 i alt	4,3
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-5,9
Selskabsskat	7,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-5,1
Afregning af indkomstskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-0,3
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2001	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2006 af personskat mv. til kommunerne for 2003	-2,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,8
Modregning af regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	-0,2
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,2
Omlægning af statslige aktiver	1,0
En afregningskonto	3,5
DONG ekstraordinært afdrag af lån	0,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,3
Supplerende engangsydelse til folkepensionister	-0,4
Grænsehandel	-0,3
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplast-dommen	-1,0
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,1
Tilkendt erstatning i Wanadoo-sagen	0,1
Ejendomssalg på ministerområder	0,1
Indtægt fra salg af radio-sendetilladelser (P5 og P6)	0,1
Teknisk omlægning vedr. SES, kontorejendomme	0,2
Førtidig indfrielse af udviklingslån (Indien)	0,5
Ekstraordinær tilbagebetaling af EU-bidrag for 2003	0,6
2003 i alt	0,8

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2006	
Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	10,7
Selskabsskat	-1,8
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-0,7
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2001	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU samt afvikling af investeringsfonden for vækstmarkeder	1,4
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,5
Ekstra bevilling til udbetaling af overarbejde	-0,1
Aftale vedrørende DUC's olie- og gasindvinding	2,0
Køb af Gastra A/S	-1,1
Aktieudbytte fra Dong A/S	1,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,1
Overdragelse af statens aktiepost i Orange Holding	0,1
Tilbagebetaling af statsstøtte	1,1
Rekapitalisering af TV2/Danmark	-0,8
2004 i alt	10,4
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	16,1
Selskabsskat	4,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,6
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2002	0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,4
Køb og salg af bygninger og grunde mv.	0,1
Post Danmark	0,6
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	2,2
Stiftertilgodehavende i Københavns Havn	0,7
Udbetalinger af opsparede midler til universiteterne	-0,8
Salg af Statens Bilinspektion	0,5
Salg af Gastra A/S	1,1
Salg af statens aktier i Bella Center A/S	0,1
Ekstraordinært udbytte fra Scandlines	0,3
Salg af aktier i Post Danmark	1,4
Indfrielse af statslån til institutioner under § 20	0,6
2005 i alt	34,6
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-6,4
Selskabsskat	0,8
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	9,0
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2003	2,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,2
Omlægning af statslige aktiver (FL06 § 35)	2,3
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Salg af ejendomme og grunde	0,1
Indtægter fra udbytter af aktieposter under Finansministeriet	0,2
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,1
2006 i alt	8,3

Bilag 2

Bilag 2									
Offentlige finanser, 2004-2006									
	2004			2005			2006		
	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.	Aug.	Dec.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Forbrug	388,7	388,3	-0,4	398,6	399,9	1,3	411,6	412,2	0,6
Overførsler	251,9	251,7	-0,2	258,0	257,0	-1,0	266,3	263,9	-2,4
Investeringer	25,8	25,8	0,0	27,1	27,1	0,0	27,9	27,9	0,0
Renteudgifter	46,5	45,2	-1,3	42,5	41,9	-0,6	37,7	37,5	-0,2
Subsidier	34,4	33,8	-0,6	35,4	35,4	0,0	36,7	37,9	1,2
Øvrige udgifter ¹⁾	43,5	42,7	-0,8	41,1	40,5	-0,7	43,6	43,4	-0,2
Udgifter i alt²⁾	790,8	787,5	-3,2	802,7	801,7	-1,1	823,8	822,8	-1,0
Personskatter mv. ³⁾	310,6	308,8	-1,8	323,8	323,2	-0,6	337,6	335,3	-2,3
Arbejdsmarkedsbidrag	64,1	64,8	0,7	67,0	67,2	0,2	69,8	70,0	0,1
Selskabsskatter	46,0	46,6	0,6	54,3	56,6	2,3	52,8	56,7	3,9
Pensionsafkastskat	21,1	22,9	1,8	19,5	26,4	7,0	6,8	8,1	1,3
Moms	143,5	143,3	-0,2	151,1	151,4	0,3	158,3	157,3	-1,0
Registreringsafgift	17,9	17,9	0,0	20,7	22,1	1,5	21,6	22,9	1,3
Øvrige indirekte skatter	94,0	94,0	0,0	96,4	97,1	0,7	97,6	97,9	0,3
Øvrige skatter ⁴⁾	17,1	17,1	0,0	17,3	17,4	0,1	17,4	17,4	0,0
Renteindtægter	22,1	22,3	0,2	22,1	22,3	0,2	21,0	21,7	0,7
Bruttoestindkomst	28,0	28,0	0,0	28,2	28,2	0,0	28,8	28,8	0,0
Øvrige indtægter ⁵⁾	42,4	46,6	4,2	41,4	41,1	-0,3	42,8	43,1	0,3
Indtægter i alt²⁾	806,9	812,3	5,4	841,7	853,0	11,3	854,6	859,2	4,6
Offentlig saldo	16,2	24,8	8,6	38,9	51,3	12,4	30,8	36,4	5,5
Renter, netto	24,4	23,0	-1,4	20,3	19,6	-0,8	16,7	15,8	-0,9
Offentlig primær saldo ⁶⁾	40,6	47,8	7,2	59,3	70,9	11,6	47,6	52,2	4,6

1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.

2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks nye reviderede opgørelse. Det offentlige forbrug omfatter indtægter fra salg af varer og tjenester samt beregnede udgifter til afskrivninger, og i lyset heraf er det valgt at fastholde den hidtidige opgørelsesmetode. Danmarks Statistiks opgørelse af de offentlige udgifter omfatter ikke det offentlige varesalg, der flyttet til indtægtsopgørelsen, ligesom der ikke længere indgår beregnede afskrivninger i de offentlige udgifter og de offentlige indtægter. På den baggrund afviger opgørelsen af de samlede udgifter og indtægter defintorisk fra Danmarks Statistiks opgørelse.

3) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatter, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.

4) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag og efterlønsbidrag).

5) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregnete) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.

6) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser for nettorentudgifter.